SLEZSKÁ UNIVERZITA

FILOZOFICKO-PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

Institut tvůrčí fotografie

Jiří Štencek

FOTOGRAF OTOMAR SCHICK

magisterská diplomová práce

Obor: tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: Odb. as. Mgr. Tomáš Pospěch

Oponent: Odb. as. Vojtěch Bartek

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně a použil pouze uvedenou literaturu.

Opava, květen 2002

Poděkování:

Mgr. Janě Bradáčové, Marii Zopfové, Gabriele Kubové,
Marku Tomanovi, Luďku Wünschovi, Antonínu Dufkovi,
Janu Mlčochovi, Gabriele Píšalové, Zuzaně Kupcové,
firmě Grafis s.r.o. Opava.

Obsah

Úvod 5
Seznam použitých zkratek 6
20. - 30. léta ve fotografii 7
Život Otomara Schicka 9
Umělecký svět Otomara Schicka 18
Otomar Schick a fotografie 22
Rodinný portrét 25
Momentní a sociální fotografie 28
1/ Fotografie z industriálního prostředí 29
2/ Sociální fotografie 32
Záběry všedního dne 32
Obraz venkova 33
Sociální portrét 34
3/ Ruce 36
4/ Místopisné fotografie z cest 37
5/ Noční záběry 40
Krajinné záběry 43
Makrofotografie přírodních motivů 44
Záběry zvířat 45
Závěr 46
Chronologický přehled událostí ze života Otomara Schicka 47
Výstavy In Memoriam 50
Poznámky 51
Použitá literatura 53
Prameny 54
Obrazová příloha 55

Úvod

S osobností Otomara Schicka, fotografa amatéra, jsem se seznámil při realizaci své bakalářské diplomové práce *„Naši portrétisté od I. Světové války po současnost ve sbírce SZMO“*.

Rozhodující pro volbu tématu magisterské diplomové práce bylo setkání s vnučkou Otomara Schicka Mgr. Janou Bradáčovou, jež mi poskytla množství informací, osvětlujících život a dílo tohoto mimořádně tvořivého člověka s poměrně zajímavým osudem. Kromě originálních fotografií, maleb a grafik mi byly dány k dispozici i úřední listiny, doklady, korespondence a deníky, díky kterým jsem získal základní nosné informace o jeho osobnosti.

Poměrně velkou část textu mé práce tvoří redigovaná výpověď Marie Zopfové, dosud žijící dcery O. Schicka, s níž jsem se osobně setkal 20. března 2002 v Praze. Toto velice příjemné a vstřícné setkání obohatilo faktografický materiál o další důležité poznatky, jež dotvořily celkový obraz života, myšlení a tvůrčího potenciálu Otomara Schicka.

Součástí diplomové práce je obrazová příloha, jež zahrnuje kopie všech fotografií, které se dochovaly jednak v pozůstalosti potomků (Jana Bradáčová, Jan Bradáč, Marie Zopfová), a jednak v muzejních sbírkách (Slezské zemské muzeum v Opavě, Moravská galerie v Brně, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze).

Ve své studii se zabývám všestrannou uměleckou osobností fotografa amatéra Otomara Schicka, přičemž se zaměřuji na jeho fotografickou tvorbu 20. až 30. let v kontextu s děním ve světové a české fotografii. Velký důraz kladu zejména na oblast sociální fotografie a sérii nočních záběrů, o nichž se domnívám, že patří v rámci jeho tvorby mezi nejhodnotnější po stránce výtvarné i obsahové. V rámci dokreslení jeho tvůrčí osobnosti věnuji kapitoly vztahu Otomara Schicka k výtvarnému umění a literatuře.

Diplomová práce včetně obrazové přílohy a autentické nahrávky rozhovoru s Marií Zopfovou je zaznamenána na CD nosiči.

Seznam použitých zkratek:

TJ - tělovýchovná jednota

KFA - Klub fotografů amatérů

ČKFA - Český klub fotografů amatérů

ČVUT - České vysoké učení technické v Praze

SZMO - Slezské zemské muzeum v Opavě

MG - Moravská galerie v Brně

UPM - Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

JB - Mgr. Jana Bradáčová

JBS - Jan Bradáč (syn Jany Bradáčové)

MZ - Marie Zopfová

Neuv. - název fotografie neuveden

FR - evidenční značka

GF - evidenční značka

20. - 30. léta ve fotografii

Ve vývoji fotografie 20. a 30. let sledujeme několik tendencí ve způsobu zobrazování skutečnosti: ještě stále převládá *„iluzivní princip“ 1/*, charakteristický neostrostí, náladovostí, využitím stínů k vyjádření expresívnosti, měkce kreslících objektivů a ušlechtilých tisků, praktikovaný především v salónní fotografii amatérské - piktorialismu (E. J. Steichen, A. Stieglitz, R. Demachy, N. Perscheid, N. A. Petrov, J. C. Annan, F. Drtikol, D. J. Růžička, V. J. Bufka, R. B. Dvořák).

V opozici k iluzivní obrazovosti stojí konstruktivismus, nová věcnost a funkcionalismus. Pro tyto směry je typická geometrická stavebnost, narušení perspektivy (podhled, nadhled), detail (M. Ray, P. Strand, K. Blossfeldt, A. R. Patzsch, E. Weston, J. Funke, J. Rössler, E. Wiškovský).

Umělci z okruhu Devětsilu pracují s fotografií spíše jako s dokumentačním znakem, z něhož se dá sestavit obrazová báseň, fotokoláž, fotogram, abstraktní fotografie. Těchto metod pak využívá surrealistická fotografie 30. let. (J. Rössler - jediný fotograf Devětsilu, K. Teige, Toyen, J. Štýrský).

Ve třicátých letech se mění i náhled na funkci fotografie, jež přestává být pouhým způsobem zobrazování skutečnosti, získává nový společenský rozměr, a to zejména prostřednictvím ilustrovaných časopisů, které v té době získávají na popularitě. Fotografie je schopna rychle reagovat na aktuální dění ve společnosti, stává se novým prostředkem komunikace, obrazovou řečí. Smyslem fotografie již není ušlechtilá nápodoba skutečnosti, nýbrž významová výpověď. Nezáleží již tedy na tom, jak je skutečnost zachycena, ale co je objektem zobrazení. Smysl zobrazení je pak dále interpretován, dáván do nových souvislostí apod. (fotomontáž, koláž aj.).

Mění se i téma fotografie: v centru zájmu je člověk, společnost, civilizace, život a aktuální dění (k tomu přispívá i vývoj fotografické techniky - maloformátové kamery).

V důsledku toho dochází k určité kategorizaci fotografie, a to na uměleckou, reportážní (fotožurnalismus), sociální fotografii, krajinářskou, portrétní, reklamní a módní fotografii, ilustrační fotografii.

Na mohutný rozmach profesionální i amatérské fotografie ve 20. a 30. letech reaguje vznik teorie fotografie a odborných časopisů (Salón, Měsíc, Pestrý týden, Aventinský magazín, Svět práce, Světozor,

Fotografický obzor, ročenka Československá fotografie), vznik fotografických skupin a sekcí (Fotoskupina pěti, Fotoskupina čtyř, fotografická sekce Mánesa, Fotolinie, skupina Sedm, Československý klub fotografů amatérů) a pořádání fotografických výstav (IV. výstava KFA v Mladé Boleslavi 1928, aventinské výstavy moderní fotografie 1930 - 1931, výstava sociální fotografie 1933 - 1934, výstava Fotoskupiny pěti 1934, výroční výstava ČKFA 1934, Mezinárodní výstava fotografie Mánes 1936 - vrcholná, a také poslední přehlídka levicové avantgardy).

Život Otomara Schicka

Otomar Schick se narodil 25. dubna 1890 v Praze, v židovské rodině Emanuela Schicka, obchodního cestujícího z Nového Bydžova, a Marie Schickové, rozené Kohnové. Otec opustil rodinu záhy po Otmarově narození a usídlil se natrvalo ve Vídni. Není zřejmé, zda se s manželkou rozvedl. O svého potomka nejevil zájem, těsně před smrtí projevil přání jej spatřit, avšak syn odmítl.

O. Schick, vychováván jako jedináček (starší sestra Miriam zemřela ve velmi útlém věku následkem zadušení knoflíkem), byl údajně chytré, avšak velmi živé dítě *(„Babička vykládala, že s ním chodila do Stromovky na procházku a musela ho vodit na popruzích jako psa. Byl tak divoké děcko k neuhlídání. Odmalička byl chytré děcko, když dostal od příbuzných nějaké peníze, tak si je dal do pokladničky. Babička žila ve velké bídě, vydržovaná sourozenci, a tak když potřebovala peníze, vypůjčila si je z té pokladničky. On na to přišel, to nechodil ještě do školy, řekl, že mu to někdo ukradl a že to jde oznámit na policii. Byl takové originál děcko, co dělal, to bylo hrozné.“ 2)*.

Otomar Schick /autor neznámý/1892

Schickova sestra Miriam /do roku 1890/

V letech 1896 - 1900 navštěvoval Měšťanskou a obecnou školu chlapeckou v Rakovníku, a protože projevoval mimořádné nadání, přestoupil ze čtvrtého ročníku na c. k. státní reálku v Rakovníku, kterou absolvoval v roce 1907 s vyznamenáním. Přestože inklinoval ke studiu výtvarného umění, na doporučení matky vystudoval c. k. vysokou školu technickou v Praze, odbor technické chemie (1907 - 1912), a to opět s mimořádným prospěchem *(„byl všestranně nadaný člověk, ono to bylo strašně těžké rozhodnout se, co vlastně chce dělat, ale jak se sám vyjádřil, umění, to je buď profesionál, a nebo nic“3)*. Již jako student vstoupil do Spolku posluchačů chemie na ČVUT v Praze, kontakty s akademiky udržoval i jako absolvent.

Otomar Schick /Atelier Elite, Praha/ kolem roku 1905

„Na dvoře lihovaru v Šenově“ /u Nového Jičína/ 6.září 1913

Po ukončení studia praktikoval jako chemik v Rakovníku, Větrušicích, Novém Jičíně a Lipotvaru, vykonával vojenskou službu v Leopoldově a Levici (ve válce nebyl ze zdravotních důvodů). Kolem roku 1914 se natrvalo usadil v Kojetíně, kde nastoupil jako chemik a posléze se vypracoval do funkce výkonného ředitele lihovaru. Zde se také seznámil s Františkou Vaverkovou, svou budoucí ženou, s níž uzavřel sňatek 13. února 1919. *(„Vzali ho tam jako chemika. Ředitel lihovaru měl dceru a myslel si, že si ji Schick vezme. Jenže tatínek se zhlédl*

Schick ve vojenské uniformě /vpravo/ 10. - 20. léta

Skupinová fotografie /Schick v klobouku/ 29. srpna 1916

„Fanynka za pobytu v Rakovníku“ 1917

Neuv. 20. léta

v dcerách Vaverkových, myslím si, že byl zamilovaný do všech a matka byla taková šíleně svatá, vypadala jako jeptiška, asi to ho přitahovalo právě nejvíc. Maminka v té době prožívala svou velkou lásku s jedním advokátem, jenže ten neprojevoval chuť na sňatek a ona se naštvala, to byl trošku její truc, a namluvila si tatínka.“ 4)

Jako profesionál byl ve svém oboru vysoce ceněn nejen pro své odborné kvality, ale i organizační schopnosti. V deníku si poznamenal zásady, jimiž se řídí ve své práci: je dobře býti představenými milován a u podřízených obáván. Ještě lépe obráceně. Nahoru - sebevědomí a odvaha, i drzost, dolů přísnost a laskavost. Na obě strany - veselá mysl, vhodný žert. *(„Můj otec si strašně potrpěl na to, aby továrna byla krásná, musely tam být natřené trubky, vše muselo být barevné, potrpěl si na čistotu, vše bylo precizní. Okolí továrny bylo krásně osázeno stromy a rostlinami, všude byl pořádek. Byl hrozně prudké povahy, když nebylo něco v pořádku, nadával, v opačném případě chválil.“ 5)* U majitelů továrny, bratrů Redlichů, si vydobyl mnohá privilegia: bydlel v podnikové vile, zaměstnavatelé mu umožnili volnou pracovní dobu *(„Chodil se do té fabriky podívat, jestli je všechno v pořádku, a pak šel domů*

a tam se věnoval svým zálibám. Vždycky toužil po klidném místečku, které bude dělat dokonale levou zadní a při tom bude pěstovat ty svoje koníčky. Chodily na něj od lidí závistivá udání, jak si může takhle dovolovat. Zaměstnavatelé se ho zastávali, když budete pracovat jako Schick, tak si můžete řídit tu továrnu třeba telefonem. Pro nás jsou důležité výsledky.“ 6/), platili posluhovačku a zahradníka, uhradili nákladnou operaci (Schick od mládí trpěl zdravotními potížemi - bolestmi hlavy a poruchami trávení, které vyústily v operaci tenkého střeva.)

„Vila v Kojetíně“ 30. léta

Přestože se mu v Kojetíně vedlo poměrně dobře (výborné zaměstnání, vysoké společenské postavení, ke spokojenosti určitě přispělo i narození tří dcer - Marie, Vlasty a Olgy), necítil se v maloměstském prostředí příliš šťastný. Jeho levicové smýšlení jej táhlo spíše k nižším společenským vrstvám, cítil své zakotvení někde jinde. *(„Otec nezapadal do té společnosti Kojetína, která byla vyloženě maloměšťácká, neměl tam taky žádné přátele, dokonce mu byli tady ti advokáti a ti lidé příšerně odporní, a proto nás vedl k takovému komunistickému myšlení. Odmalička nás vychovával k socialistickému myšlení. Pořád tíhnul někde, kde ho ani nechtěli. Byl vlastně nešťastný člověk. Taky Kojetín byl takové nešťastné místo. Možná kdyby byl v Praze, tak by tam někde zapadl. ... Kulečník, kuželky a obyčejní lidé, to bylo jeho, to mu v Kojetíně vyčítali. Advokáti - smetánka měli svůj stůl v hospodě, uzavřená společnost a otec pořád tady s takovými proletáři, s takovými možná i ožralci. Oni mu*

Neuv. /dcery/ 1926

„Kuželková partie v pivovaře“ /Schick čtvrtý zleva dole/ srpen 1935

vyčítali, že za ty lidi zaplatí jídlo a pití, a že se stýká s takovou společností, která není hodna jeho postavení. Jemu to bylo jedno, měl rád obyčejné lidi, měl skutečně kolem sebe takové ochránce. Bylo po válce a na otce někdo vystřelil, když šel v noci z hospody. Tam byl dost velký antisemitismus a chlapi ho měli tak rádi, že s ním z té hospody šli.7/) Neuznával majetek, své peníze nevkládal do nemovitostí, ani je žádným podobným způsobem nezmnožoval.

Rozporuplný byl Schickův vztah k Židům a židovskému náboženství. Oba jeho rodiče byli Židé, on sám se však Židem necítil, ani jím nechtěl být. Nikdy nevyznával židovské náboženství, nenavštěvoval synagogu, neuznával židovskou rasu, zamítal sionismus. Jeho názorem bylo, že by se Židé měli asimilovat a snažit se zmizet z této společnosti. *(„Hrozně kritizoval Židy v Kojetíně, kteří mluvili německy, on z toho úplně šílel, že je nechápe.“8/)* Jelikož se k židovskému původu nehlásil, pro mnohé zůstala tato skutečnost dlouho neznámou. Vyšla najevo až po smrti jeho matky. *(„Než zemřela, projevila přání, že chce mít pohřební průvod do Olomouce na kremaci, který půjde přes synagogu. A tak se někteří lidé dozvěděli, ti, kteří to ještě nevěděli, že je z židovské rodiny.“9/)* Blízké okolí jej z legrace nazývalo židovským apostatou a antisemitou, on sám se však prohlašoval za Čecha a jeho vlastenectví se projevilo vstupem do Sokola.

V souvislosti s Schickovými aktivitami v TJ Sokol (byl členem od roku 1910, od roku 1917 byl funkcionářem ve výboru TJ Sokol Kojetín 10/) je na místě se zmínit o jeho sportovních zájmech. Přestože měl velké zdravotní potíže, kladl velký důraz na vlastní fyzickou zdatnost: lyžoval, bruslil, jezdil na koni, hrál tenis. *(„Byl velice nadaný na sporty, koupil si brožurku, kterou prostudoval, a pak šel a podle toho se to naučil. Naučil se jezdit na koni, hrát tenis, lyžovat a bruslit.“ 11/)*

Své zkušenosti s lidmi ze Sokola uplatňoval i ve své ředitelské praxi: jestliže přijímal do pracovního poměru nové zaměstnance, dával přednost členům Sokola, neboť si byl vědom jejich morálních kvalit. *(„Hlavně zaměstnával samé Sokoly, měl tam několik takových lidí, co jim důvěřoval a mohl jim svěřit choulostivé úkoly“ 12/)*

Schickův portrét
/autor neznámý/
20. - 30. léta

Pohled do ulice /po Schickově zatčení bydlí rodina v domě na pravé straně/ 30. léta

Nástup fašismu byl pro Schicka osudovým zlomem v jeho dosavadním životě. Továrna byla zabrána Němci, Schick je propuštěn ze zaměstnání a je nucen vystěhovat se z podnikové vily do bytu své dcery. Byl si vědom hrozícího nebezpečí, a přestože byl přemlouván svými přáteli k emigraci (Kanada, Austrálie, Nový Zéland, Kuba), pod vlivem jistých událostí v osobním životě, špatného psychického stavu, a v důsledku toho i vlastní nerozhodnosti, se rozhodl zůstat v Kojetíně. *(„Byl v hrozném stavu, neměl vůbec myšlenky na to, aby někde emigroval. Vždycky měl u sebe revolver a říkal, že když pro něj přijdou, tak se zastřelí. A nakonec, když pro něj přišli, tak na to neměl ani čas.“ 13/)*

Otomar Schick byl zatčen gestapem ihned po vypuknutí války 1. září 1939 v sedm hodin ráno. Byl vzat jako rukojmí spolu s ředitelem banky, starostou Sokola a ředitelem spořitelny. *(„ Při věznění byl hodnocen jako Žid, protože mu dali okamžitě to jméno židovské Izák Otomar Schick, to dostali všichni Židé. On sám však mnohem lépe snášel vězení jako Čech, jako Sokol, než jako Žid.“ 14/).* Během války byl v několika koncentračních táborech

(Mauthausen, Sachsenhausen, Oranienburg), nikdy nebyl v Osvětimi. Zemřel přirozenou smrtí v Oranienburgu 21. října 1942 ve 4 hodiny 30 minut. V úmrtním listu, jež mu byl vystaven, je uváděna jako příčina smrti srdeční zástava.

Neuv. /Františka Schicková/ květen 1932

V souvislosti s jeho vězněním v koncentračních táborech existuje určitá domněnka o jeho činnosti v rámci padělání peněz. 15/ *(„Nevím, jestli nějakým Židům někdo posílal úmrtní listy, myslím, že se s ním jednalo přece jenom pořád jinak, než jako se Židy. Divné je to, že neustále psal o brýle. Nemohli jsme mu posílat žádné balíčky ani potraviny. Na co by je potřeboval. Maminka mu vždy posílala několikery brýle, vždy silnější, a pořád potřeboval brýle. Měly jsme určité podezření, že byl v koncentráku u těch, co padělali tu cizí měnu.“* - domněnka je oprávněná vzhledem k Schickovým vynikajícím dovednostem v oblasti grafiky - viz kapitola Umělecký svět Otomara Schicka, pozn. autora. *„V koncentráku, myslím si, že v žádném případě popraven nebyl, protože neustále psal, sice falešně, je mně dobře, buďte klidní, všechno je v pořádku, nic se neděje. Maminka mu psala, jen co děláme.“16/)*

Za války se rodina odstěhovala do Kroměříže do vlastního domu.

Nejstarší dcera Marie se provdala a zůstala v Kojetíně. V roce 1950 se rozvedla, přestěhovala se do Brna, kde vystřídala několik zaměstnání a v roce 1970 se svým druhým manželem Karlem Zopfem odešla do Prahy, kde žije doposud.

Dcera Vlasta byla po ukončení tříleté odborné školy pro ženská povolání zaměstnána jako krejčová v Kojetíně a v Kroměříži. V roce 1943 - 1944 byla na příkaz německých úřadů totálně nasazena jako dělnice do výroby v závodě ZKRAT Hulín. Tam se seznámila se svým budoucím manželem Janem Palyzou, a zůstává v domácnosti až do roku 1952. V tomto roce se odstěhuje do Opavy, kde je zaměstnána jako konstruktérka v národním podniku Papcel, elektrozávod Opava. V tomto zaměstnání setrvá do roku 1977, kdy nastoupí do důchodu.

Její matka Františka prodává roku 1953 dům v Kroměříži a stěhuje se k ní. Umírá v roce 1989. Vlasta se v roce 1996 naposledy stěhuje, a to ke své dceři Janě Bradáčové do Dolního Benešova u Opavy, kde v roce 1998 umírá.

Dcera Olga studovala Baťovu školu ve Zlíně, provdala se za svého spolužáka, akademického sochaře Konráda Babraje a přestěhovali se do Brna. Intenzivně se věnuje malování obrazů. Kolem roku 1957 - 1958 je po rozchodu s manželem donucena starat se sama o sebe a svou dceru Kláru. Vystřídá různá zaměstnání a postupně si buduje svůj keramický ateliér. Spolu se svou dcerou realizuje výzdoby interiéru (keramické kachle, mozaiky), instalace objektů v exteriéru (sochy, fontány). Jejich spolupráce trvá až do její smrti v roce 1993.

Neuv. autor neznámý /zleva Olga, Vlasta, Marie/ 1944

Umělecký svět Otomara Schicka

„ Na světě je několik slavných malířů, spisovatelů, že nemá vůbec žádnou cenu něco dělat, protože tito lidi, co něco udělali, jsou nepřekonatelní, Rembrandt je nepřekonatelný, takže nemá vůbec žádný smysl něco malovat. Tolstoj je nepřekonatelný, nemá cenu, aby nějaký pisálek ještě něco napsal. Beztak tak dokonalý nemůžu být.“ 17/

Otomar Schick byl všestrannou uměleckou osobností. Jeho zájem směřoval do oblasti literatury, výtvarného umění, hudby, byl členem uměleckých spolků, živě se zajímal o aktuální dění v oblasti kultury a umění. Přitom se neustále vzdělával a podnikal poznávací cesty za světovým uměním, z nichž čerpal inspiraci pro svou vlastní tvůrčí práci.

Jak již bylo naznačeno v předchozí kapitole, Schick se rozhodoval mezi studiem vysoké školy uměleckého zaměření a vysokou školou technickou. Z hlediska životní perspektivy pragmaticky volil technický směr, avšak jeho smyslem života, tím, co jej skutečně naplňovalo, bylo estetično, umění a vše, co s ním souvisí. *(„V chemii byl skutečně profesionál a dokonalý a přitom to nebyla jeho láska. Jeho láskou bylo, když ne to malování, tak fotografie“18/).* Při hlubším zamyšlení nad jeho osobnostními rysy se jeho povaha může jevit jako lehce schizofrenní: na jedné straně vynikající chemik a ředitel továrny, na straně druhé umělec, bohém. *(„Byl rozporuplná povaha, člověk svědomitý a na druhou stranu bohém. Vystudoval v Praze, a byl v té společnosti Hašek, Franta Sauer - nevím, jestli se přímo s nimi kamarádil - znal je, tíhnul k takovým lidem … nosil široký klobouk, umělecký, nebyla vidět pleš, ježíš, takový krasavec, hrozný frajer…Měl šatů a všeho, chodil vždy krásně oblečen.“ 19/)*

Neuv. /Schick dole uprostřed/ 1911

„Letošního roku poněkud pilněji čtu. Každý rok mne ostatně něco jiného zaujme. Loni jsem dosti pilně kreslil. Letos tedy budu asi žíti ve znamení knihy. Již je tomu řada let, co jsem ji zanedbával. Mám tedy co dohánět.“ 20/

V pozůstalosti O. Schicka se dochovaly tři deníky: první je datován od 22.10. 1911 do 30. 8. 1939 (poslední zápis je den před jeho zatčením) a obsahuje seznam přečtených knih od roku 1906 do roku 1939 (1186 knih). Druhý je titulován Poznámky a výpisky od roku 1914, třetí Poznámky od února 1924.

Všechny deníky obsahují podrobné rozbory přečtených děl české i světové literatury (poezie, próza, filosofie, literární kritika, umění, historie, náboženství, přírodní vědy aj.), citáty a teoretické úvahy nad četbou. Jak vyplývá z poznámek, sám Schick se zřejmě zabýval přednáškovou činností. Nejvíce pozornosti věnuje ruské literatuře, zejména Dostojevskému a Tolstému.

Jen zřídka se objevují informace z osobního života, záznamy z cest. *(„Z denních časopisů čtu jedině Tribunu, a to velmi povrchně, všímaje si hlavně umění, literatury a genrů - ať již feuilletonových nebo ze soudní síně nebo z denních zpráv - ilustrujících život. Politika a hospodářství mne bohužel málo zajímá. Z revuí odebírám a částečně pročítám: Přítomnost a Naši dobu. Zmocňuje se mne jakási tupá lhostejnost ke všemu - vyjma k tomu, co působí na můj estetický smysl, tj. žjli více smyslově a citově. Nepopiratelně je to částečně následek jisté únavy a úpadku činorodé energie.“ 21/)*

Udržoval písemné kontakty s Jiřím Mahenem, při pobytu v Itálii (1927) se setkal s dr. Jaroslavem Mayerem (pseudonym Jaroslav Maria), spisovatelem detektivních románů, a s Kvídem Mariem Vyskočilem, v lázních Karlovy Vary (1928) se seznámil s dr. Janem Herbenem.

Ve výtvarné tvorbě se O. Schick soustředil především na malbu (akvarel, olejomalba), grafiku (dřevoryt, lept), v níž dosahoval profesionální úrovně, a fotografii. Výtvarným uměním se zabýval rovněž teoreticky, podnikal studijní cesty do světoznámých galerií (Vídeň, Paříž, Londýn, Florencie, Řím, Petrohrad) a své postřehy si zaznamenával do deníku: *„Z nejznámějších je tu Leonardova Madona v jeskyni, replika stejnojmenného díla, jež visí v Louvru. Bylo to prvé velké dílo záhadného génia, jež mi bylo dopřáno viděti v originále. Je však známo, že ani tento obraz nepochází od Leonarda samého, nýbrž je proveden jeho školou. Pouze na dvou dílech pracoval sám: na Večeři Páně, jejíž melancholické trosky spatřiti lze na stěně refektáře kláštera St. Maria delle Grazia v Miláně, a na Klanění tří králů v Uffiziích, jež zůstalo nedokončeno.“22/* Z malířů nejvíce obdivoval Rembrandta. K jeho vrcholným zážitkům patřilo zhlédnutí sbírky mistrových obrazů v petrohradské Ermitáži.

Byl také zručným vazačem knih. Jeho knihovna obsahovala množství výtisků, které sám opatřil koženou vazbou.

I když žil v provinčním městě, neztrácel kontakt s kulturními centry. Byl členem výtvarného spolku Mánes a Aleš, platil

Neuv. /kresba/
1909 (JB 19x25)

Neuv. /akvarel/ 1910
(JB 22,5x14,5)

Neuv. /olejomalba/ 1909
(JB 38x52)

„Z Rakovníka“
/kovoryt/ 1914
(JB 11,5x8,5)

Neuv. /barevný dřevoryt/ 1933
(JB 40x30)

Schickovy ručně vázané knihy

pravidelné příspěvky, za něž pak získával prémie ve formě uměleckých předmětů - sošky (Mařatka), obrazy (Švabinský) a tímto způsobem podporoval umělce. Vlastnil rovněž cennou sbírku Ex Libris.23/

Jeho estetické cítění, smysl pro harmonii prostředí a láska ke starožitnostem se projevily v zařízení interiéru vily v Kojetíně, kde vytvořil Červený a Zelený salón v duchu rokoka a secese.

Otomar Schick a fotografie

Zpočátku stála fotografie na pokraji uměleckého zájmu Otomara Schicka, převládaly dřevoryty a malba. Fotografie, které vytvářel přibližně do roku 1934, byly spíše informativního charakteru (rodinné portréty, významné rodinné události, obrázky z cest apod.) bez jakýchkoliv výtvarných ambicí.

Prostorná vila v Kojetíně umožnila Schickovi zřídit si fotografickou laboratoř, v níž zpracovával své fotografické záběry s uplatněním znalostí z oblasti chemie. Snímky zpočátku pořizoval deskovým fotoaparátem 6x9 značky AGFA, objektiv Anastigmat Igestár (dochován v pozůstalosti Jany Bradáčové), který později nahradil koupí kinofilmového aparátu Rolleiflex. Přestože patřil ve své době mezi nejdražší, nebyl s ním zcela spokojen. Fotografie pozitivně exponoval většinou na velmi kvalitní materiál značky Devalux.

Přibližně od roku 1934 se začíná intenzivně zabývat uměleckou fotografií, zkoumá zákonitosti fotografické kompozice, světla a stínu. Nemá žádný fotografický vzor, fotografuje na základě vlastního citu a vnímání, přičemž čerpá z důkladných znalostí výtvarného umění. Pracuje s výřezem a některých fotografií dopracovává výslednou podobu tónováním, kolorováním.

Tematicky se již nezaměřuje pouze na rodinu, jeho zájem směřuje do jiných žánrových oblastí. Stává se členem Klubu fotografů amatérů v Kroměříži. 24/ (doklad o členství se dochoval z roku 1938 a 1939, podle výstavní činnosti v rámci fotoklubu je pravděpodobné, že byl členem již v roce 1935), začíná se účastnit kolektivních výstav doma i v zahraničí, jeho fotografie jsou publikovány v domácím i zahraničním odborném tisku (Pestrý týden, Fotografický obzor, ročenka Československá fotografie 1936, 1938 25/, v pozůstalosti se dochoval obsáhlý článek o Schickově tvorbě výtvarné i fotografické, otištěný ve francouzském tisku, jehož název bohužel nelze zjistit).

Neuv. srpen 1934

Neuv. Květen 1934

Neuv. 10. - 30. léta

Neuv. 20. - 30. léta

„Kojetín“ 1927

Tematické okruhy Schickovy fotografické tvorby:

1/ Rodinný portrét

2/ Momentní a sociální fotografie

3/ Krajinné záběry, makrofotografie přírodních motivů, záběry zvířat

Některé fotografie uložené v muzejních sbírkách či soukromých archivech jsou bez názvu a přesné datace. Pokud mají přesný název, objevuje se v následném textu v uvozovkách.

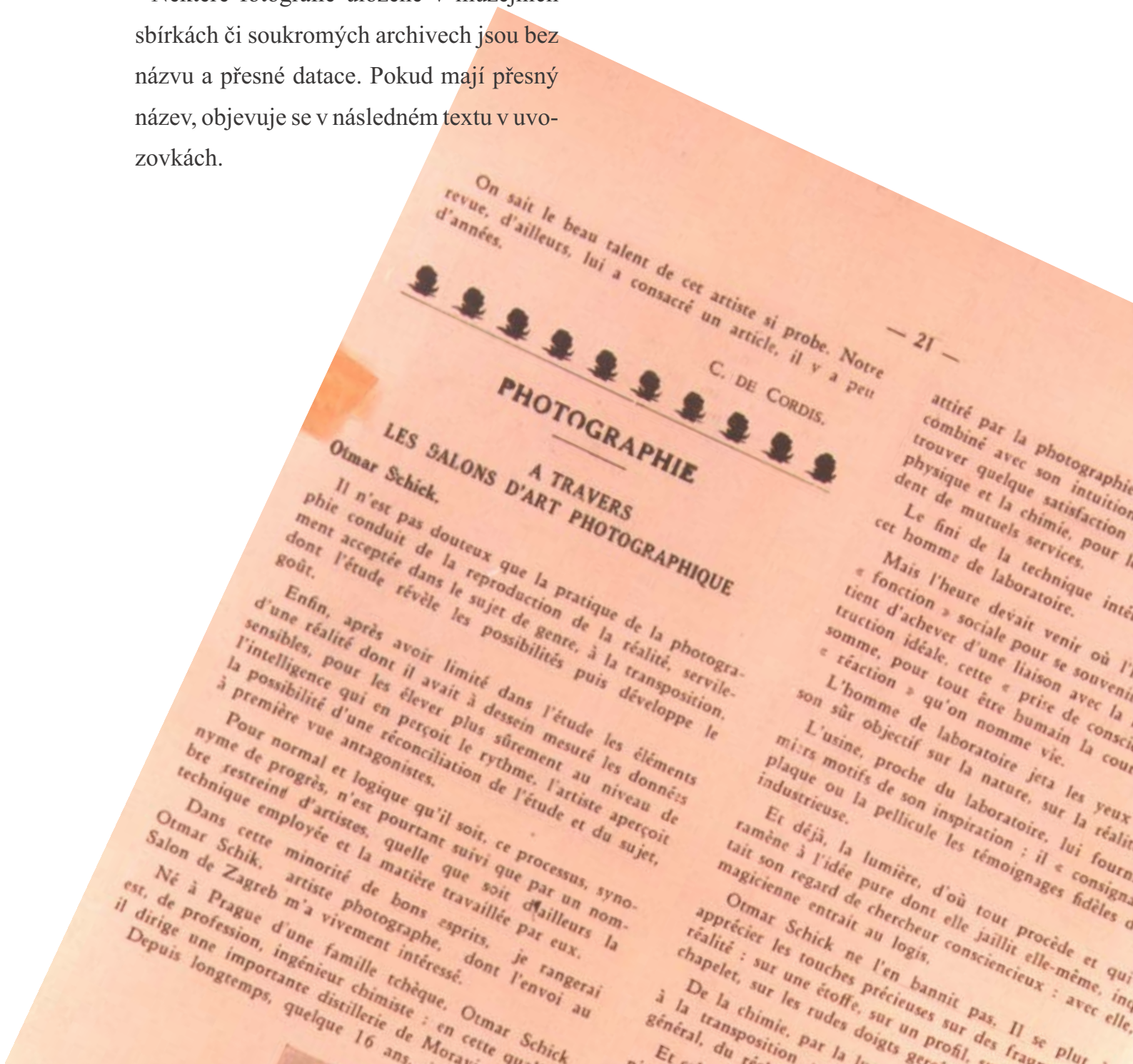

On sait le beau talent de cet artiste si probe. Notre revue, d'ailleurs, lui a consacré un article, il y a peu d'années.

C. DE CORDIS.

— 21 —

PHOTOGRAPHIE

A TRAVERS

LES SALONS D'ART PHOTOGRAPHIQUE

Otmar Schick.

Il n'est pas douteux que la pratique de la photographie conduit de la reproduction de la réalité, servilement acceptée dans le sujet de genre, à la transposition, dont l'étude révèle les possibilités puis développe le goût.

Enfin, après avoir limité dans l'étude les éléments d'une réalité dont il avait à dessein mesuré les données sensibles, pour les élever plus sûrement au niveau de l'intelligence qui en perçoit le rythme, l'artiste aperçoit la possibilité d'une réconciliation de l'étude et du sujet, à première vue antagonistes.

Pour normal et logique qu'il soit, ce processus, synonyme de progrès, n'est pourtant suivi que par un nombre restreint d'artistes, quelle que soit d'ailleurs la technique employée et la matière travaillée par eux.

Dans cette minorité de bons esprits, je rangerai Otmar Schik, artiste photographe, dont l'envoi au Salon de Zagreb m'a vivement intéressé.

Né à Prague d'une famille tchèque, Otmar Schick est, de profession, ingénieur chimiste ; en cette qu[illegible] il dirige une importante distillerie de Morav[illegible] Depuis longtemps, quelque 16 ans, [illegible]

attiré par la photographie [illegible] combiné avec son intuition [illegible] trouver quelque satisfaction [illegible] physique et la chimie, pour l[illegible] dent de mutuels services.

Le fini de la technique inté[illegible] cet homme de laboratoire.

Mais l'heure devait venir où l'[illegible] « fonction » sociale pour se souvenir [illegible] tient d'achever d'une liaison avec la [illegible] truction idéale, cette « prise de consci[illegible] somme, pour tout être humain la cour[illegible] « réaction » qu'on nomme vie.

L'homme de laboratoire jeta les yeux [illegible] son sûr objectif sur la nature, sur la réalit[illegible]

L'usine, proche du laboratoire, lui fourn[illegible] miers motifs de son inspiration ; il « consigna[illegible] plaque ou la pellicule les témoignages fidèles d[illegible] industrieuse.

Et déjà, la lumière, d'où tout procède et qui [illegible] ramène à l'idée pure dont elle jaillit elle-même, inq[illegible] tait son regard de chercheur consciencieux : avec elle, [illegible] magicienne entrait au logis.

Otmar Schick ne l'en bannit pas. Il se plut [illegible] apprécier les touches précieuses sur des fragm[illegible] réalité : sur une étoffe, sur un profil, s[illegible] chapelet, sur les rudes doigts ger[illegible]

De la chimie, par la [illegible] à la transposition [illegible] général, du ré[illegible]

Et [illegible]

Rodinný portrét

Jak již bylo uvedeno, zpočátku byly rodinné fotografie pořizovány s úmyslem věcně dokumentovat, tedy bez konkrétního uměleckého záměru. *(„Otec pořád fotil takové obyčejné fotky, skutečně obyčejné fotky, takové do alba, nenapadlo ho, že by někdy mohly být nějaké umělecké fotky.“26/)*

Se zvyšujícím se zájmem o fotografii se mění i jeho přístup k pořizování záběrů. Nejedná se již o klasické spodobnění portrétu, nýbrž o spojení portrétovaného s jistou činností („The accordion“, „Skauti“, portrét matky při háčkování, manželka čte -1923, dcera se zrcátkem, u bazénu, píšící úkoly, autoportrét s kartami). Některé portréty působí spíše staticky, v jiných je vystižena dynamika pohybu. Výslednému efektu napomáhá i promyšlená práce s osvětlením.

Neuv. 1923

„Skauti“ 30. léta

Neuv. 30. léta

Neuv. duben 1918

Neuv. 30. léta

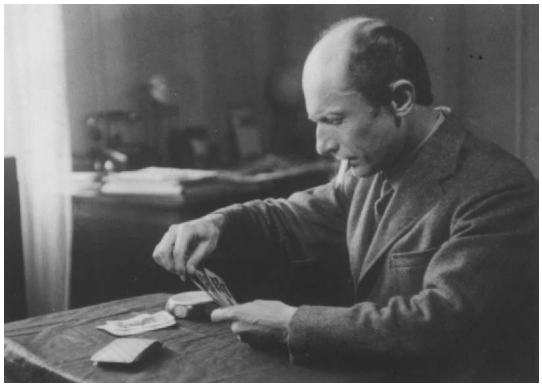

Neuv. /autoportrét/ 30. léta

„U šicího stroje II“ 1934 - 1938

„U šicího stroje“ 1934 - aranžovaný portrét manželky, realizovaný v několika variantách. Výchozí kompozice je postupně dotvářena světelně (pronikající přirozené světlo přes žaluzie vytváří zajímavou rytmickou hru světla a stínu a zároveň úhlopříčně rozděluje fotografii na dvě poloviny, na expresivitě obrazu přidává rovněž umělé nasvětlení tmavé plochy v levém horním okraji) či gesty až k dokonalosti umělcova záměru. *(„...byl hodně ovlivněn malíři - mi to připomíná obraz Mánesa. ... hodně nás trápil u focení, když jsme mu pózovali.“27/)*

Světla pronikajícího přes žaluzie využívá i při realizaci dalších záběrů, například dcery hrající na klavír, či portrétech manželky.

„U šicího stroje“ 1934 - 1938

„U šicího stroje I“ 1934

Neuv. 1935

Neuv. duben 1934

. Neuv. 1934

Neuv. 1934 - 1938

Zřetelný vliv avantgardy lze vysledovat na fotografiích dcery pózující s míčem. V duchu avantgardního pojetí fotografie zde není model cílovým objektem zobrazení, nýbrž prostředkem k dosažení záměru, v tomto případě geometrické kompozice: model je zachycen v pohybové fázi, znázorňující diagonální přímku, jež je v konfrontaci s kruhovým objektem - míčem (viz práce F. Drtikola, K. Teigeho aj.).

Další varianta s míčem je podpořena vrženým stínem, jenž se stává součástí obrazu.

Principu vrženého stínu využívá i v dalších záběrech, například „Towards the window“ - Směrem k oknu.

Jedním z mála snímků ze skupiny rodinného portrétu, jenž byl publikován časopisecky, je fotografie „Otevřte nám“ (Pestrý týden, kolem roku 1927).

Pestrý týden, kolem roku 1927

Neuv. 1934 - 1938

Neuv. 30. léta

„Shadow“ 1936

„Towards The Window“ 30. léta

Momentní a sociální fotografie

Oblast momentní a sociální fotografie je v tvorbě O. Schicka poměrně hojně zastoupena. Jelikož je žánrově velmi rozmanitá, je nutné ji rozčlenit do několika podoblastí.

1/ Fotografie z industriálního prostředí (záběry výrobních hal, strojů, dělníků v pracovním procesu)

2/ Sociální fotografie (pracující ženy, záběry všedního dne, fotografie ze života venkova, sociální portrét)

3/ Ruce

4/ Místopisné fotografie z cest

5/ Noční záběry

Neuv. 20. léta

1/ Fotografie z industriálního prostředí

K záběrům z industriálního prostředí se dostal v podstatě skrze svou profesi: fotografoval jednak v kojetínském lihovaru a cukrovaru („Kovář“ - též „Old smith“ 1934 - snímků s touto profesí existuje více, ovšem bez názvu a datace, „Plnou parou“ též „At full steam“ 1935, „Soudure“ - svářeč, „Welding“ - svařování, „Flotteur de betteraves“, dále fotografie bez názvu - z cukrovaru, detail cukrové třtiny, vápenka), a jednak v Nové huti Vítkovice, kam jezdíval na služební cesty (bez názvu - celkový pohled na Vítkovice, „Koksové pece“ též „The coke furnaces“ 1935, „Chlazení koksu“ 1935).

„Welding“ 2.pol. 30. let

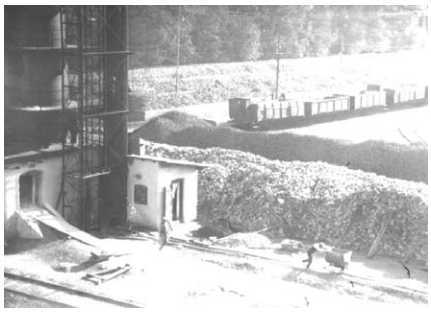

Neuv. 30. léta

„Flotteur de betteraves“ 30. léta

„The coke - furnaces“ 1935

Mezi vysoce ceněné záběry patří snímek „Plnou parou“ (1935), nesoucí prvky salónního piktorialismu meziválečné doby. Přestože fotografie vznikla v roce 1935, ve srovnání s jinými snímky z tohoto období působí výtvarně poměrně archaicky.

. „At full steam“ 1935

V roce 1936 byla zařazena do ročenky Československá fotografie VI 26/, která byla vydána Svazem československých klubů fotografů amatérů v Praze.

Tato fotografie byla vystavena na těchto výstavách:

- Mezinárodní výstava fotografií Mánes Praha 1936

- I. Internationale Kunstphotographische ausstellung in Karlsbad ČSR
  18. července - 9. srpna 1936

- X. Internationaal kerstsalon de Noel Antwerpen Iris anvers
  1936 - 1937

- IV. Medunarodna izložba Umětničke fotografije Zagreb
  1936, 1938

- Johannesburg 1936

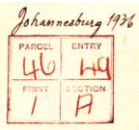

- Second New Zealand International Photographic Salon Hamilton 1938

- Mezinárodní fotografický salón Lom u Mostu
  Československo
  1. července - 18. července 1938

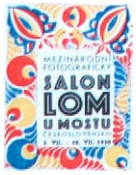

Fotografie „Soudure“ (svářeč) byla zveřejněna na výstavě The Scottish - Photographic federation Salon Perth 1937, Anglie 1938, „Welding“ (svařování) v roce 1937 na X. Mezinárodním salónu fotografiky ve Varšavě a na Second New Zealand International Photographic Salon Hamilton 1938. Jedná se o fotografie muže ve dvou úhlech pohledu s diagonálním řešením kompozice. Jednoduchým nasvětlením modelu dosahuje efektu šerosvitu.

Rovněž fotografie „Old Smith“ (starý kovář), „ Kovář“ zaznamenala úspěch na IV. Výstavě československé umělecké fotografie v Lomu 1936, a v roce 1937 na The Scottish - Photographic federation Salon Perth.

Přestože fotografií se stejným námětem i kompozičním řešením existuje několik, největší pozornost na sebe upoutá právě snímek starého kováře, silného muže s ostře řezanými rysy obličeje, jenž působí jako symbol tohoto řemesla. Jedná se o aranžovanou fotografii, v níž se nezapře vliv holandských mistrů.

K akčním, nearanžovaným fotografiím se řadí záběry z Nové huti Vítkovice - „Koksové pece“ (1935) a „Chlazení koksu“ (1935), zachycující náročnou práci v těžkém průmyslu.

Ve fotografii statických objektů uplatňuje Schick princip zachování svislých linií, pro zdůraznění plasticity používá přirozeného ostrého osvětlení.

„ Soudure“ 2. pol. 30. let

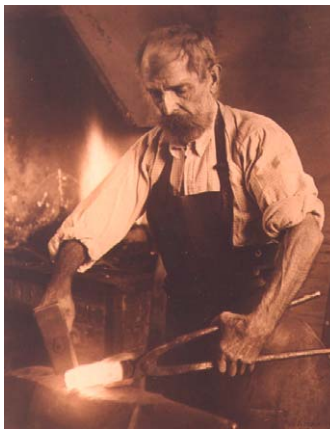

„Old smith“ 1934

„The coke - furnaces“ 1935

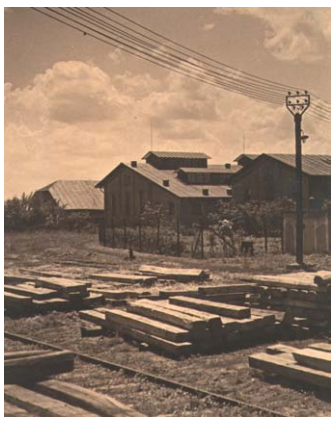

Neuv. 30. léta

2/ Sociální fotografie

Sociální fotografie se začala intenzivně rozvíjet ve 30. letech v souvislosti se světovou hospodářskou krizí. Sociální situace se stává důležitým tématem (Bill Brandt, Bert Hardy, Jiří Lehovec, František Kalivoda, Irena Bluhová, Karel Kašpařík, František Pilát atd.).

O. Schick citlivě vnímá tuto situaci a cítí potřebu vyjádřit se k sociální problematice prostřednictvím dokumentu. Sociální tematika prolíná v podstatě celou jeho tvorbou a možno konstatovat, že těchto fotografií si nejvíce cenil.

Neuv. 30. léta

Neuv. 1934-1938

Neuv. 30. léta

Záběry všedního dne

Tyto dokumentární záběry vznikaly nejen v prostředí Kojetína, ale i v rámci domácích a zahraničních cest.

Poměrně ucelenou skupinu tvoří fotografie mužů, zachycených v prostředí, jež odpovídá jejich pravděpodobnému sociálnímu zařazení. Přestože jsou záběry pořízeny z různých míst, jsou si blízké jednak obsahem, a jednak svou atmosférou. U některých z těchto fotografií je zajímavé využití protisvětla, kde vržený stín kompozičně dotváří obraz.

Autenticky působí fotografie s názvem „Bez práce“ (1936), muž sedící se skloněnou hlavou. Tento řemeslně dokonale zpracovaný záběr, pořízený v Paříži, odráží těžkou situaci lidí v době ekonomické krize. Zachycuje psychologický moment člověka budícího dojem rezignace a skepse. Snímek byl zveřejněn na IV. výstavě československé umělecké fotografie v Lomu 1936.

Ohlasu se dostalo i fotografii „Odpočinek“, jež byla vystavena roku 1938 v Zagrebu.

„Bez práce“ 30. léta

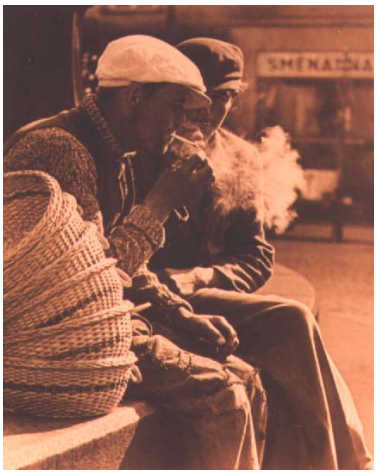

„Odpočinek“ 30. léta

Takřka v opozici k těmto záběrům stojí snímky pracujících žen, jež mají pouze dokumentární hodnotu bez většího psychologického účinu.

Neuv. 1934

Neuv. 30. léta

„Děvčátko v kroji" 30. léta

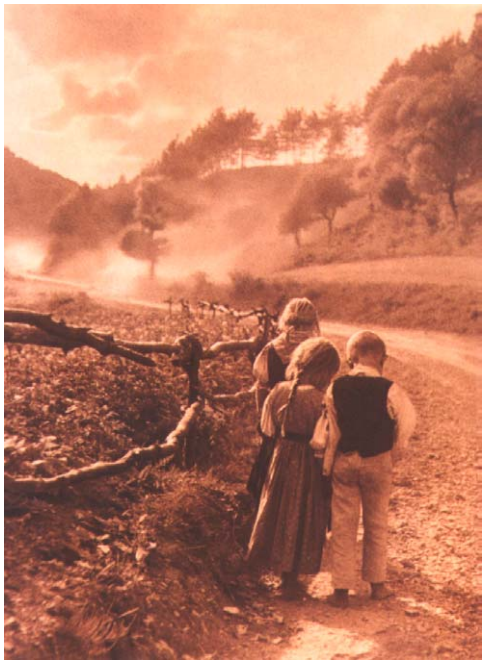
„On the road" 1934 - 1938

„Z ovocného trhu v Brně" 1935

„Pradleny" 1934-1938

„Washer woman" 1934 - 1938

Obraz venkova

O. Schick velice rád pobýval na venkově, zvláště na Slovensku (mj. se pravidelně rehabilitoval v lázních Piešťany a Trenčianské Teplice), v životě a myšlení prostých lidí spatřoval přirozenost, krásu a čistotu.

Fotografií z venkovského prostředí se nedochovalo mnoho (převažují popisné snímky s národopisnými motivy - ženy v kroji apod.), za zmínku však stojí momentka s názvem „On the road" (Na cestě), též „The country children" (Venkovské děti) z 2. pol. 30. let., pořízená ve vesnici Omšená u Trenčianských Teplic, znázorňující bosé děti se skloněnými hlavami, jdoucí po prašné cestě. Jejich drobné postavy působí pokorně a odevzdaně. Atmosféru dotváří malebné pozadí stromů zahalených v mlžném oparu a nad nimi mračna, skrze něž místy prosvítá slunce. Celý výjev působí piktorialistickou obrazovostí. Tento záběr byl pořízen bez výřezu a je učebnicovou ukázkou kompozičního řešení (zlatý řez).

Sociální portrét

Častým námětem fotografií O. Schicka jsou portréty starých lidí. Jedna z vysoce ceněných a nejvíce publikovaných je fotografie křesťansky založené staré ženy z kojetínského chudobince - „Oraison“ (Otčenáš), též „Lord´s prayer“ (Modlící se k Bohu - 1936), zachycené v působivém momentu náboženské kontemplace. Určitou sugestivnost vzbuzuje mírné sklonění ženské hlavy a gesta rukou, kde v jedné z nich drží růženec a modlitební knížku.

„Oraison“ 30. léta

Tento snímek byl vystaven:

- XII. Salón internacional de fotografia Madrid 1936
- Maosz - IV. Nemzetkozi kiállitás Budapest 1936
- IV. Výstava čsl. umělecké fotografie v Lomu 1936
- X. Salon miedzynarodowa fotografika Warzsawa 1937
- V. Nemzetkozi fényképkiállitás Sopron 1937
- Internacional exhibition of the Brighton and hove camera club 1937
- The Scottish photographic federation salon Perth 1937
- 31st Annual Exhibition of the Southampton Camera club London 1938
- South shields International exhibition of Photography London 1938
- XVII. Salon International de Belgique - section d´Anvers 1938
- XVII. Salon International de Belgique - section de Gand 1938
- Internationaal fotosalon Belgique 1938
- Salon International d´Art Photographique Alger 1938

Fotografie s modelem stařeny existuje v několika variacích.

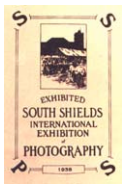

Vedle portrétu staré ženy stojí za povšimnutí „Un rabbin“ (30. léta), portrét židovského starce, v jehož tváři se zračí moudrost, ale i jistá pochybnost, tolik typická pro způsob židovského nazírání na život a svět. Světlá prokreslená tvář spolu s prošedivělými vousy, vystupující z tmavých ploch, přidává portrétu na autenticitě.

Portrétem s osobitou historií, jež se vztahuje k rodině O. Schicka, je „Kuřák dýmky“ (2. pol. 30. let). Jedná se o strýce, židovského sedláka, který se jako jediný z celé rodiny vrátil v osmdesáti letech z koncentračního tábora.

Všechny uvedené portréty jsou aranžované s využitím přirozeného osvětlení, což je pro tuto dobu typické.

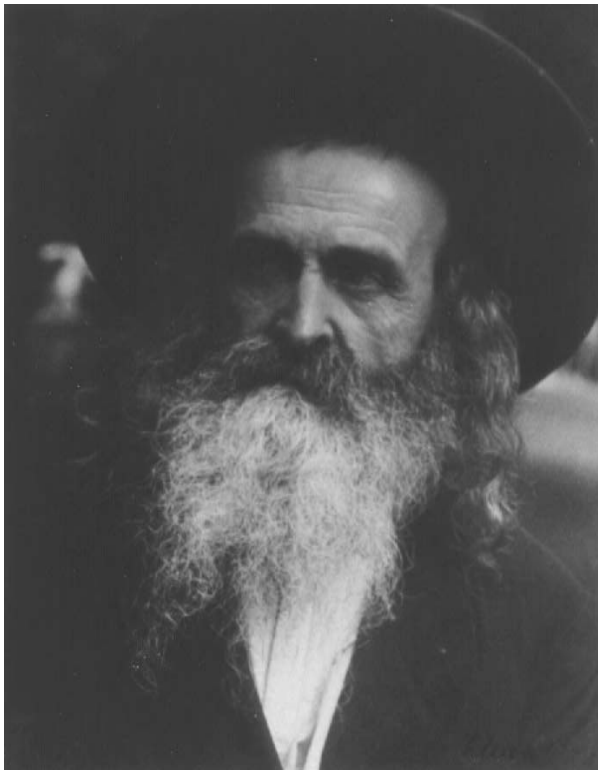

„Un Rabbin“ 1934 - 1938

„Kuřák dýmky (strýc)“ 30. léta

3/ Ruce

V rámci sociální fotografie vytvořil O. Schick svůj jediný fotografický cyklus s motivem, jež jej fascinoval, a jemuž se soustavně věnoval: ruce, symbol lidství, práce, lidské dovednosti, ale i obraz života a lidského údělu. Motiv rukou v různých významových rovinách byl častým námětem meziválečné fotografické avantgardy: ruce jako výtvarný objekt (Man Ray, Josef Ehm), studie (Jindřich Hatlák), sociální fenomén (Vladimír Hnízdo, Karel Hájek).

Ve sbírce fotografií O. Schicka existuje množství fotografií rukou zachycených při rozmanitých pracovních činnostech: čtení, psaní, háčkování, motlitbě, praní, umývání, broušení. Tyto fotografie mají dokumentační charakter se sociálním podtextem. Jedná se převážně o diagonální kompoziční řešení se smyslem pro detail, přičemž autor opět pracuje s výřezem a přirozeným osvětlením.

Fotografie „Crochet work“ (Háčkování - 2. pol. 30. let) byla vystavena na Exhibition Camera Club Boston 1936, snímek „Wheting“ (2. pol. 30. let) na Second New Zealand International Photography salon Hamilton 1938.

Neuv. 30. léta

Neuv. 30. léta

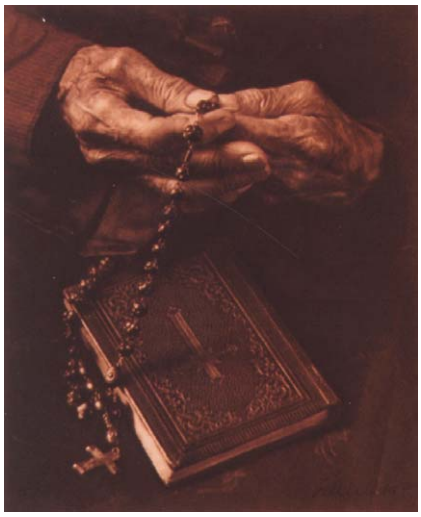

„Rosaire“ 1935

„Crochet work“ 1934 - 1938

„Wheting“ 30. léta

4/ Místopisné fotografie z cest

V průběhu svého života podnikl několik cest do zahraničí. Se svou manželkou navštívil Itálii v roce 1926. Přestože se v této době ještě soustavně nevěnoval fotografii, u některých snímků pořízených při tomto pobytu můžeme vysledovat náznaky fotografického vidění skutečnosti („Vrak lodi Matylda“, „Příboj“, fotografie z přístavu), jiné jsou pouze jejím prostým záznamem.

Z deníků je dále známo, že navštívil Paříž (1924, 1935 - viz kapitola sociální fotografie a noční záběry) a Londýn (1924) za účelem prohloubení svých poznatků v oblastech, jež byly jeho koníčkem (výtvarné umění, architektura, literatura atd.).

„Janov“ 20. léta

„Itálie“ květen 1926

„Itálie - přístav“ 1926

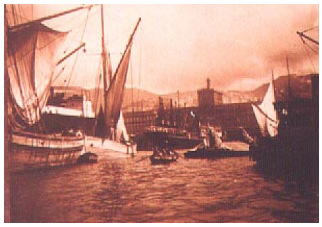

„Janov“ 1926

„Příboj v Janově“ 1926

„Florencie“ květen 1926

V roce 1936 se mu splnil životní sen - podnikl cestu do země, jejíž kulturu bytostně miloval a obdivoval - Ruska (SSSR). Účelem této cesty zřejmě nebylo poznávání kultury, jak bychom předpokládali, existují totiž určité domněnky, že byl vyslán, aby získal jisté informace v oboru lihovarnictví *(„ ...Nic nezjistil, protože tam byla taková přísná cenzura na všechny strany, takže on se tam do žádné fabriky nedostal. Tak si procestoval celé Rusko. Byl nadšený Ruskem, vždycky nám říkal, že Rusko má vzdělané lidi, že neustále čtou a učí se anglicky, a pak jsou tam primitivní lidi, kteří nadávají na vládu, že se jim moc nedaří. Měl dokonalé poznámky ze Sovětského Svazu, ale všechny jeho postřehy manželka spálila, že by mu to mohlo přitížit. O fotografování tam nic nebylo.“28/)*

Fotografií s místopisnými záběry se dochovalo poměrně málo. Jedná se převážně o záběry historických budov, krajiny aj. informativního charakteru. („Kyjev - pohled z Vladimirovy gorky - 1936“, „Zřícenina“ - 30. léta, Zámek královny Tamary na břehu řeky Těrek - 30. léta, Hráz - 30. léta, Muzeum L. N. Tolstého - 30. léta)

„Horská řeka s kostelem na pravém břehu“ 30. léta

Neuv. 30. léta

„Kyjev“ 1936

„Zřícenina“ 30. léta

„Hráz“ 30. léta

Kompozičně zajímavé jsou fotografie námořníků, snímané na palubě z ptačí perspektivy, kde v rámci dokonalosti používá výřezu. Hra světla a stínu podpořená geometričností architektury je evidentní u fotografií arménského duchovního a chudého prodavače. U těchto používaných přístupů v zobrazování je patrný vliv avantgardy na Schickovo vnímání skutečnosti.

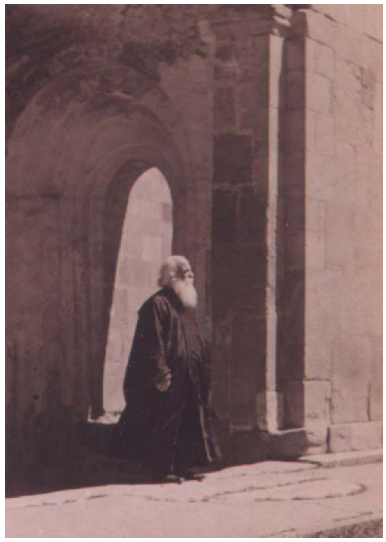

„Armenischer bischov“ 30. léta

Neuv. 30. léta

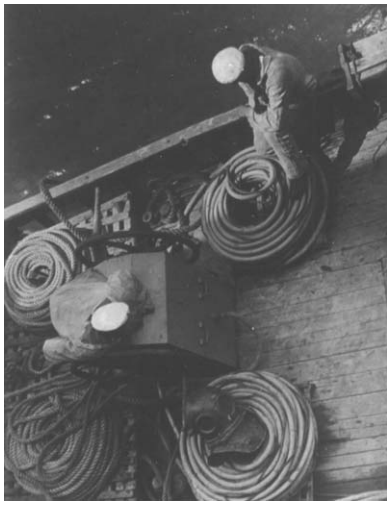

„Na palubě“ 1935

Neuv. 1935

Neuv. 30. léta

„Odpočívající námořníci“ 30. léta

5/ Noční záběry

Tématicky ucelenou a velmi progresivní skupinu fotografií tvoří noční záběry velkoměst (Paříž, Praha). Obdobným způsobem jako Man Ray, Jaromír Funke či Josef Ehm přistupuje i O. Schick k práci s nočními záběry: fotografie vystihují dynamičnost doby, ve které vznikaly (tradice x modernost, progresivita), v kontrastu zde stojí neónové reklamy s historickými objekty (budovy, sochy), mnohé fotografie působí emotivní atmosférou (genius loci, snímky pořízené za mlžného oparu či po dešti), jiné svou kompozicí budí dojem koláže. Na rozdíl od výše uvedených autorů Schick nepracuje s několikanásobnou expozicí, všechny záběry pořizuje jedinou expozicí s delším časem osvitu.

„Nádražní vestibul“ 30. léta

Neuv. 30. léta

„Nucturno z Tuilleries“ 30. léta

Neuv. 30. léta

„Reklamy“ 30. léta

Neuv. 30. léta

„Réclames“, též „V pražském průchodě“ (2. pol. 30. let) - tato fotografie je vynikajícím dokumentem o době svého vzniku, kdy byla mladá Československá republika rovnocenným partnerem vyspělých evropských států a Praha spolu s Paříží a Vídní nejvýznamnějším kulturním střediskem a zároveň jedním z center evropské avantgardy (viz reklama na pařížskou a vídeňskou módu, gramodesky a gramofony, nové divadlo, biograf Alfa, prvky funkcionalistické architektury - úžasná kumulace symbolů nové doby). Okouzlení civilizací je zde zjevné. Obraz tvoří spleť nápisů různých fontů, jež, zasazena ve funkcionalistickém prostředí, působí jako koláž. Snímek byl zveřejněn v ročence Československá fotografie 1938. 27/

Obdobným způsobem je zpracována fotografie „Reklama II“ (2. pol. 30. let), zajímavá střídáním světlých a tmavých geometrických ploch.

Motiv světelné reklamy a nasvětlených výloh je společným znakem všech nočních záběrů.

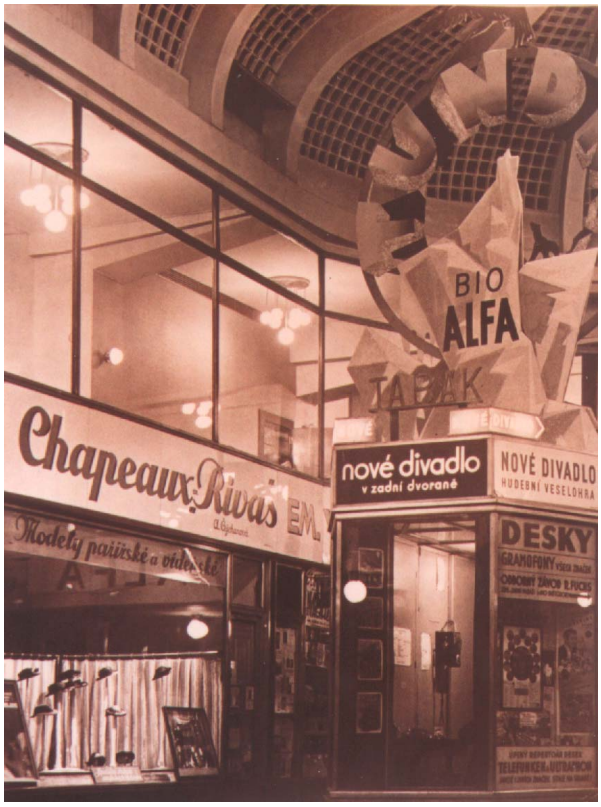

„Réclames“ 30. léta

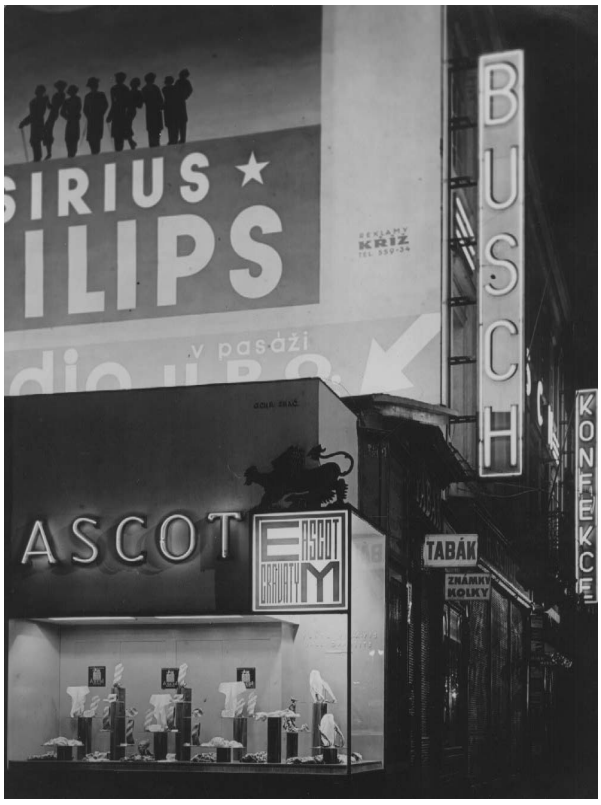

„Reklama II.“ 30. léta

Zajímavým a ojedinělým obrazem v rámci nočních záběrů je detail, snímaný zevnitř výlohy směrem do ulice. Přestože byl snímek pořízen v reálném prostředí, uspořádání motivů, zobrazených na fotografii, vytváří jakoby jinou realitu, působí fantaskně, surrealisticky.

Ke zveřejněným snímkům na výstavách patří: „Z Paříže“ (1935) - III. Mezinárodní fotografický salón Praha 1935, I. Mezinárodní výstava Fotoklubu Zagreb 1935,

„From Paris“ (1935) - Second New Zealand Photographic salon Hamilton 1938.

„Z výlohy“ 30. léta

„From Paris“ 1934-1938

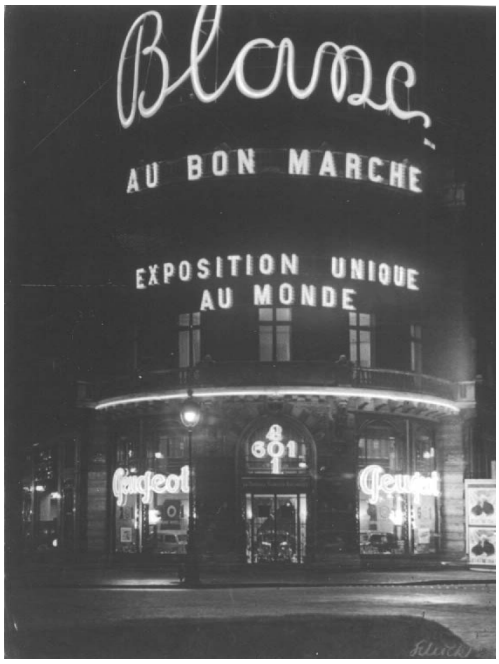

„Z Paříže“ 1935

Krajinné záběry

Součástí Schickovy tvorby jsou i krajinné záběry, jimž se věnuje už od 2. pol. 20. let. K raným snímkům patří romanticky laděné žánrové obrázky krajiny z okolí Kojetína, Rakovníka aj. („Česká chalupa“ 1910, „Na výhoně“ 1925, obecní les 1927, „Salaš na Radhošti 1927, „Kroměřížská ulice“ - 1929, „In the morning“, též „Le matin“ - 20. léta), charakteristické piktorialistickým přístupem ke ztvárnění skutečnosti. Rovněž výsledná forma těchto obrázků se nese v duchu piktorialismu, záměrně své pozitivy vyhotovuje do elipsy a umisťuje do paspart (obecní les).

Jeho krajinářská tvorba ve 30. letech je obohacena o zimní záběry, kde se soustřeďuje spíše na detailní zobrazení a pod vlivem avantgardy dbá na kompoziční uspořádání (zima, zasněžený židovský hřbitov, potok v zimě, zasněžená krajina).

Krajinnou fotografii žánrově uzavírají snímky, na nichž se střetává krajina s lidským faktorem (v tomto případě religiózními prvky). Velký důraz klade na práci se světlem, jehož používá k akcentaci objektu v krajině. Velice moderně a expresivně působí například zobrazení siluety sochy na pozadí oblohy s rozčeřenými oblaky.

„Z Kojetína“ 1927

. „Z Kojetína“/ Obecní les/ 1927

„Kojetín - Kroměřížská ulice“
únor 1929

„Zasněžený židovský hřbitov“ 30. léta

„La neige“/ Sníh/ 1936

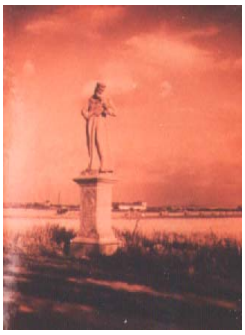

Neuv. 30. léta

Neuv. 30. léta

„La Petite Chapelle“
1934 - 1938

Makrofotografie přírodních motivů

Pod vlivem nové věcnosti (Edward Steichen, Alfred Stieglitz, Edward Weston, Drahomír Josef Růžička), se O. Schick nevyhnul ani práci s makrofotografií. V jeho pozůstalosti se nachází několik snímků s přírodními detaily, ať už se jedná o zobrazení květů, ovoce, hmyzu a podobně. Takřka pro všechny fotografie je typické diagonální kompoziční řešení, využívá kontrastního osvětlení (orosené lekníny na hladině, „The dandelion“, též „Pampelišky“ - 30. léta), hloubkové neostrosti („Mlsná“ 1934, „Motýl“ 1934), střídání světlých a tmavých ploch („Hruška“, před rokem 1938 - součástí obrazu je vržený stín, „Podzimní hody“, kopretiny, 30. léta), kolorování (detaily květů, 30. léta).

Fotografie pampelišek byla vystavena na Second New Zealand International Photographic salon Hamilton 1938.

„The Dandelion“ 20. - 30. léta

„Mlsná“ 1934

Neuv. 20. - 30. léta

Neuv. 20. - 30. léta

„Hruška“ 1934 - 1938

„Podzimní hody“ 1934 - 1938

„Motýl“ 1934

Neuv. 20. - 30. léta

Záběry zvířat

V rámci rodinné fotografie nalezneme i několik záběrů domácích miláčků Schickových.

Po vzoru K. Čapka si O. Schick pořídil dva foxteriéry, jež se stali objektem jeho fotografického zájmu. *(„Otec miloval Čapka, který měl toho psa a otec si koupil taky takové. Rio a Rita se jmenovali dle toho šlágru Riorita.“/29)* Fotografie „The family“ (rodina) - záběr fenky foxteriéra, byla vystavena na International Exhibition of Great Eastern Mechanic´s Institution Photographic Society Stratford 1938, V. International salon of Photography New York 1938, 40th Annual Exhibition of the Southampton Camera club London 1938.

Nechybí rovněž snímky kočky („Kočka s mládětem“1927, „Před snídaní“ 1928 - otištěny v časopise Pestrý týden, „Pleir de désir“, „Kočka“, 30. léta).

Ve výčtu fotografií dále nacházíme skot, labutě, husy, makrosnímek obojživelníka a detailní záběry ptačího hnízda. Fotografie „The Birds“ byla vystavena na Second New Zealand International Photographic salon Hamilton 1938.

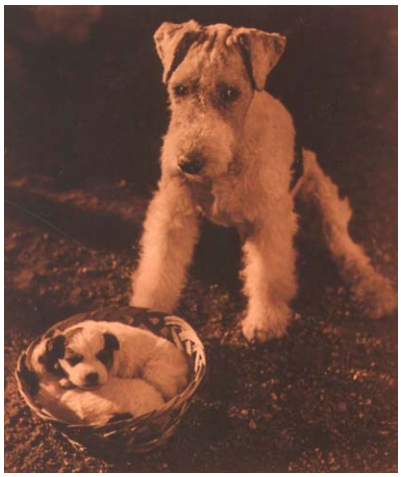

„The Family“ 30. léta

„Před snídaní“ 1928

„Birds“ 30. léta

Neuv. 1934-1938

Neuv. 30. léta

Závěr

Dílo Otomara Schicka se vyznačuje velkým rozsahem a žánrovou rozmanitostí: od prvotního zájmu o malířství, grafiku a jiné výtvarné techniky se dostává k fotografii, v rámci níž prochází zřetelným vývojem od piktorialistického ztvárnění skutečnosti ke svébytnému zobrazování v duchu nových postupů 20. a 30. let.

Přestože období, kdy se věnoval fotografii, bylo relativně krátké, vznikly v jeho tvůrčí dílně snímky, které byly vystavovány u nás i v zahraničí, a díky nimž se jeho jméno natrvalo zapsalo do dějin meziválečné amatérské fotografie.

Autoportrét 30.léta

Chronologický přehled událostí ze života Otomara Schicka

1890 - 25. dubna v Praze narozen Otomar Schick

1896 - Měšťanská a obecná škola chlapecká v Rakovníku

1900 - přestup ze 4. ročníku na C.K. Státní reálku v Rakovníku

1907 - 21. června absolutorium na C. K. Státní reálce v Rakovníku (prospěl s vyznamenáním)

- zahájení studia na C. K. Vysoké škole technické v Praze, odbor technické chemie

1909 - činný člen Spolku posluchačů chemie na České vysoké škole technické v Praze a Spolku akademiků západních Čech

1910 - člen tělocvičné jednoty Sokol v Praze

1912 - ukončení studia státní zkouškou na C. K. Vysoké škole technické v Praze, odbor technické chemie

- zahájení praxe ve Várečenské společnosti Rakovník (1. června - 15. prosince), zaměstnán jako volontér

1913 - praxe chemika v Semenářské stanici pro šlechtění a pěstování řepového semena J. Zapotil, Velkostatek Větrušice

- 17. března - 15. září praxe v S. Adler a Sohne Spiritus - und Pottaschefabrik Schonau - Neutitschein (Nový Jičín)

- 1. října praxe ve Spiritusfabrik von zuckerfabriken act. ges. Lipotvar

1914 - 15. srpna ukončení praxe v Lipotvaru

1915 - vojenská služba v Leopoldově a Levici, krátký pobyt v Šenově u Nového Jičína

1916 - chemik v Lihovaru Kojetín

1917 - člen tělovýchovné jednoty Sokol Kojetín

1918 - výkonný ředitel Lihovaru Kojetín

1919 - 13. února sňatek s Františkou Vaverkovou (∗20. října 1895, †23. prosince 1989) na Okresním hejtmanství v Přerově;

- narození dcery Marie

1921 - narození dcery Vlasty († 1998)

1923 - narození dcery Olgy († 1993)

1924 - cesta do Londýna a Paříže

1926 - cesta do Itálie

1928 - červenec, Lázně Karlovy Vary

1933 - rehabilitace v Lázních Trenčianské Teplice

1934 - rehabilitace v Lázních Trenčianské Teplice

1935 - cesta do Francie (Paříž)

- člen Klubu fotografů amatérů (KFA) v Kroměříži (do r. 1939)
- s KFA účast na III. Mezinárodním salónu v Praze
- I. Mezinárodní výstava Fotoklubu Zagreb

1936 - cesta do Sovětského Svazu

- pobyt v Lázních Trenčianské Teplice
- s KFA účast na Mezinárodní výstavě fotografie Mánes v Praze
- I. Internationale Kunstphotographische ausstellung in Karlsbad ČSR (18. července- 9. srpna)
- X. Internationaal Kerstsalon de Noel Antwerpen Iris anvers
- IV. Medunarodna izložba Umětničke fotografije Zagreb
- Johannesburg (?)
- XII. Salón Internacional de Fotografia Madrid
- Maosz - IV. Nemzetkozi kiállitás Budapest
- IV. Výstava československé umělecké fotografie v Lomu;
- Exhibition Camera Club Boston

1937 - pobyt v Lázních Trenčianské Teplice

- účast na výstavě The Scottish - Photographic Federation Salon Perth
- X. Mezinárodní salón fotografiky ve Varšavě
- V. Nemzetkozi fényképkiállitás Sopron
- Internacional Exhibition of The Brighton and Hove Camera Club

1938 - účast na fotosalónu Medunarodna izložba umětničke fotografije Zagreb

- Second New Zealand International Photographic Salon Hamilton
- Mezinárodní fotografický salón Lom u Mostu Československo (1. července - 18. července)
- 31st and 41th Annual Exhibition of The Southampton Camera Club London

- South Shields International exhibition of Photography London
- XVII. Salon International de Belgique - section d´Anvers, section d´Gand
- International Photosalon Belgique
- Salon International d´Art Photographique Alger
- International Exhibition of Great Eastern Mechanic´s Institution Photographic Society Stratford
- V. International Salon of Photography New York

1939 - 1. září v 7 hodin ráno zatčen Gestapem

1942 - 21. října v 4.30 hod. umírá Otomar Schick na srdeční zástavu v Oranienburgu

Výstavy In Memoriam:

1967 - Československá fotografie mezi dvěma světovými válkami, Praha

1972 - 18. prosince - 28. ledna 1973 - Ing. Otomar Schick - Fotografie, F…Fórum, Ostrava Zábřeh

1981 - Československá fotografie 1918 - 1938, Brno (repríza výstavy z roku 1967)

1997 - 7. února - 3. března, Dobová fotografie - výstava O. Schicka a V. Ševčíka, Kabinet fotografie Slezského zemského muzea V Opavě

Poznámky

1/ Termín Antonína Dufka, in Česká fotografie 1918 - 1938, Moravská galerie Brno 1981, str. 28.

2-9/, 11-14/, 16/, 18/, 19/, 26-29/

Redigovaný záznam rozhovoru Jiřího Štencka s Marií Zopfovou (roz. Schickovou), pořízený v Praze dne 21. března 2002, autentický záznam viz příloha CD.

10/ O významném postavení Otomara Schicka v TJ Sokol Kojetín svědčí pozvánka Františce Schickové, tehdy již vdově, na pietní akt u příležitosti odhalení pamětní desky všem Sokolům, kteří zahynuli za II. světové války. Pietní vzpomínka se uskutečnila 13. ledna 1946 v sále Sokolovny Kojetín.

15/ Z deportovaných vězňů do koncentračních táborů měli větší šanci na přežití lidé, kteří vynikali v určité oblasti lidské činnosti. Tito vězni byli vybíráni nacisty k plnění speciálních úkolů. Jednou z utajovaných akcí byl „Podnik Andreas", později „Bernhard". Jednalo se o přísně tajnou operaci, během níž měly být padělány britské libry a americké dolary. Přes neutrální trhy mělo dojít k jejich rozšíření po celé Evropě, a tak k znehodnocení těchto měn. Speciální dílna fungovala v objektu koncentračního tábora Sachsenhausen poblíž Berlína. Z koncentračních táborů (Buchenwald, Terezín, Osvětim, Mathausen, Ravensbruk aj.) byli vybráni židovští vězni znalí grafického řemesla, tiskaři, rytci, bankovní úředníci nebo lidé s technickým vzděláním a znalostí němčiny. Zařazení do takovýchto programů přinášelo sice vězňům koncentračních táborů přechodné zlepšení jejich životních podmínek, avšak vzhledem k důležitosti informací, s nimiž disponovali, bývali často z bezpečnostních důvodů likvidováni.

17/ Z deníku Otomara Schicka „Poznámky od února 1924".

20/ Z deníku Otomara Schicka „Poznámky od února 1924" (23. května 1924).

21/ Z deníku Otomara Schicka „Poznámky od února 1924".

22/ Z deníku Otomara Schicka „Poznámky od února 1924" - Poznámky z cesty do Londýna a Paříže 1924.

23/ Sbírka Ex Libris se nedochovala, byla prodána dcerou Marií do Antikvariátu.

24/ Klub fotografů amatérů v Kroměříži byl založen v roce 1926 a jeho úkolem bylo „sloučiti všechny, kdož jeví zájem o fotografii, provozovanou po amatérsku za účelem zábavným, vědeckým a uměleckým. Pomíjeny jsou cíle výdělečné. Mimo to jest úkolem nového spolku udělovati rady a pokyny začátečníkům a starati se zejména o zřízení společné fotografické pracovny, aby i ti, jimž zařízení pracovny (temné komory) činí obtíže, mohli se tomuto ušlechtilému sportu věnovati a takto rozšiřovati kruh přátel fotografie….Mladý spolek ujímá se ihned po svém ustavení dosti obtížných úkolů, mezi něž v první řadě náleží kurs, jehož úkolem bude uvésti začátečníky prakticky do fotografie. Pro přednášky i praktikum získáni vynikající odborníci….Hned po absolvování tohoto kursu přikročeno budek pořádání kursu pro pokročilé, jenž rozdělen bude podle druhu práce: autochrom, diapositiv, film, umělecké techniky pozitivního procesu atd.” (z fotoarchivu Muzea Kroměřížska).

Doklad o členství O. Schicka v tomto klubu se dochoval z roku 1938 a 1939, podle výstavní činnosti v rámci fotoklubu je pravděpodobné, že byl členem již v roce 1935.

Neexistuje žádné písemné svědectví o tom, s kterými fotografy se stýkal, odborně konzultoval, popřípadě kdo byl jeho fotografickým vzorem.

Zarážející je, že se v archivu KFA v Kroměříži, potažmo i v Muzeu Kroměřížska, nedochovala jediná písemná zmínka o osobě O. Schicka, či jeho fotografie.

25/ Ročenka Československá fotografie byla vydávána Svazem československých klubů fotografů amatérů od roku 1930.

26/ Československá fotografie 1936, Svaz československých klubů fotografů amatérů, Praha 1936, str. 12.

27/ Československá fotografie 1938, Svaz československých klubů fotografů amatérů, Praha 1938, str. 30.

Použitá literatura

Babrajová, Olga - Kříž, Jiří, P.: S. O. + O. S. Můj svět. Dům umění, Brno 1991.

Balajka, Petr a kol.: Encyklopedie českých a slovenských fotografů. ASCO, Praha 1993.

Birgus, Vladimír - Scheufler, Pavel: Fotografie v českých zemích 1839 - 1999. Grada Publishing, Praha 1999.

Birgus, Vladimír a kol.: Česká fotografická avantgarda 1918 - 1948. Kant, Praha 2001.

Birgus, Vladimír a kol.: Informatorium. Mladá Fronta, Praha 1984.

Burger, Adolf: Ďáblova dílna. Československá redakce Mon, Praha 1988.

Dufek, Antonín: Česká fotografie 1918 - 1938. Moravská galerie, Brno 1981, str. 19, 58,160, 179.

Dufek, Antonín: Otmar Schick. Československá fotografie, 1977, č.10, str. 461.

Mrázková, Daniela: Příběh fotografie. Mladá Fronta, Praha 1985.

Mrázková, Daniela - Remeš Vladimír: Cesty československé fotografie. Mladá Fronta, Praha 1989.

Oupický, František: Československá fotografie 1938. Svaz československých klubů fotografů amatérů, Praha 1938.

Scheufler, Pavel: Historické fotografické techniky. Ipos Artama, Praha 1993.

Skopec, Rudolf: Inž. Otomar Schick, významný fotograf amatér. Fotografie a Slezské muzeum, 1966, č.I, str. 15 - 16, 5 obr.

Škarda, Augustin: Československá fotografie 1936. Svaz československých klubů fotografů amatérů, Praha 1936.

Štencek, Jiří: Naši portrétisté od I. světové války po současnost ve sbírce SZMO. ITF FPF SU v Opavě 1998.

Prameny

Deníky Otomara Schicka (dochovaly se celkem tři: první je datován od 22. 10. 1911 do 30. 8. 1939, druhý - Poznámky a výpisky od roku 1914 - datace není přesně uváděna, třetí se nazývá Poznámky od února 1924, poslední záznam je z ledna 1934).

Audiozáznam rozhovoru Jiřího Štencka s Marií Zopfovou (roz. Schickovou - dcerou Otomara Schicka) pořízený v Praze 20. března 2002.

Úřední listiny, doklady, korespondence v pozůstalosti Mgr. Jany Bradáčové, vnučky Otomara Schicka.

Dokumentární film Karla Fuksy „Olga Babrajová a Klára Adamová" z roku 1992.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA
Kopie dochovaných fotografií v galeriích, muzejních sbírkách a v pozůstalosti potomků

Rodinná fotografie, autoportréty,
přátelé, Kojetín, vila.

Neuv.
/Schickova sestra Miriam/
do roku 1890
(JB 6x9)

Otomar Schick
/autor neznámý/
1892
(JB 6x9)

Otomar Schick
/autor neznámý/
1894
(JB 6x9)

Otomar Schick
/Atelier Elite, Praha/
kolem roku 1905
(JB 6x9)

„S Rohanem"
/sady u Rakovníku/1908
(JB 5x8)

Otomar Schick
/autor neznámý/10. - 20. léta
(JB 4,5x5,5)

„Na plovárně U Fialů"
Rakovník 1909
(JB 8x11)

„Na plovárně U Fialů"
Rakovník 1909
(JB 9,5x7,5)

„Já s M. Janečkovou na jarmarce
v Rakovníku" 1910
(JB 10,5x8)

Neuv. 1911
(JB 8x11)

„Já v Novém Jičíně"
/na plovárně/1913
(JB 4,5x7)

„Na dvoře lihovaru v Šenově"
/u Nového Jičína/
6. září 1913 (JB 6,5x7,5)

Schick ve vojenské uniformě
/vpravo/ 10. - 20. léta
(JB 4,5x6,5)

„Já v Rakovníku"
/byt na Vinohradech u Čechů/
1914 (JB 6x7)

„V Rakovníku" /Schick uprostřed/
prosinec 1916
(JB 9,5x7,5)

Skupinová fotografie
/Schick v klobouku/
29. srpna 1916 (JB 11,5x9)

Schickův portrét
/autor neznámý/
20. - 30. léta (JB 6x8)

Neuv. 20. - 30. léta
(JB 5x4,5)

Portrét O. Schicka
/autor neznámý/
10. - 20. léta (JB 8x11)

„Fanynka za pobytu v Rakovníku"
1917 (JB 5x8)

Matka O. Schicka
duben 1918 (JB 7x10,5)

Portrét O. Schicka
/foto - K. Böhm/
Rakovník 1918 (JB 8,5x13,5)

Neuv.
/O. Schick s dcerou Marií/
1920 (JB 8x8)

„Fanynka" 1921
(JB 5,5x8)

„Vojta"/sestra Františky/
listopad 1921 (JB 8x11)

„Fanynka" 30. listopadu 1921
(JB 7x10)

Neuv.
/Fanynka, matka Schicková
a Marie/říjen 1921 (JB 9,5x6,5)

„Maminka Schicková"
6. července 1921 (JB 8x11)

„Máňa" 1921
(JB 2,5x7)

„Máňa" 9. září 1921
(JB 8x12)

Neuv. /dcera/ 20. - 30. léta
(JB 7,5x10,5)

„Fanynka" 1922
(JB 8x10,5)

„Maminka Schicková" 1923
(JB 6x8)

Neuv. /Fanynka Schicková/
1923 (JB 29x30)

„Fanynka" 30. léta (JB 5,5x8)

Neuv. /autoportrét/10. -20. léta
(JB 5x7,5)

Neuv. /dcery/ 20. léta
(JB 32,5x29,5)

Neuv. /dcery/ 20. léta
(JB 43x37)

„Olinka" 1924 (JB 6x8,5)

„Fanynka" 1924 (JB 8x11)

„Une Idylle"
/zahradník Schicka/ 1924
(MG 5641 - 23,5x29,5)

Neuv. /dcery/ 20. léta
(JB 27x38)

Neuv. /dcery/1926 (JB 5x7,5)

Neuv. 20. léta (JB 5,5x8)

Neuv. /Cela rodina/ 20. léta
(JB 11,5x8)

„Maminka Schicková s Fanynkou"
červen 1926 (JB 6x8)

Fanynka v Dvorní zahradě
/Insbruck/ květen 1926
(JB 5,5x8)

„Janov" 1926 (JB 5,5x7)

„Fanynka na Piazza s. Marco v Benátkách" 1926 (JB 6x8,5)

„Otevřte nám!" /otisknuto v Pestrém týdnu 1927/ (JB 15x10)

Neuv. /dcera/ 20. léta (JB 6x9)

„Fanynka" 1927 (JB 18x13)

„Bary s Olinkou" 1927 (JB 8x5,5)

„Leinert já a Olinka s Barym v Moravě" srpen 1927 (JB 6x5)

Neuv. /Františka a děti/ srpen 1927 (JB 4,5x7)

Neuv. /Františka, dcery a pes/ 1927 (JB 6x8)

Neuv. 20. léta (JB 7,5x7,5)

„Olinka" 20. léta (SZMO, FR 5398 - 6x8,5)

Neuv. 30. léta (JB 12,5x18)

Neuv. /Františka uprostřed, matka Schicková vpravo/ 24. dubna 1928 (JB 14x9,5)

Neuv. /Františka se psem Barym/ květen 1928 (JB 8x13)

Neuv. /maminka Schicková s kočkou/30. léta (JB 5x8)

„Máňa s Vlastou" srpen 1928 (JB 9x13)

„ Štědrý večer v Kojetíně" 1928 (JB 9x14)

„Dr. Jan Herben" 1928 (JB 9x14)

„Karlovy Vary" červenec 1928 (JB 14x8,5)

Neuv. /autoportrét/ Grafenberg, červenec 1930 (JB 6,5x10)

„O. Schick a L. Miller" /Grazenberg/ červenec 1930 (SZMO, FR 5367 - 9x14)

Neuv. Září 1931 (JB 9x13)

Neuv. /O. Schick s manželkou, dětmi a maminkou/září 1931 (JB 5x7,5)

Neuv. /dcera/ 20. léta (JB 5,5x6,5)

„Úloha" /Marie/ 30. léta (MG 34,5x26,5)

Neuv. /Františka Schicková/ květen 1932 (JB 6x8)

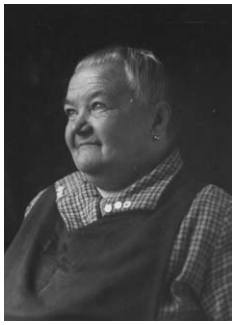

Neuv. /portrét matky Schickové/ březen 1932 (JB 5,5x7,5)

Neuv. /maminka Schicková/ březen 1932 (JB 4,5x8)

Schicková 30. léta (JB 8,5x11)

Neuv. /sestry/1931 (JB 6x8,5)

„Oli a Vlasta" březen 1932 (JB 6x8)

Neuv. /portrét Marie/ 20. - 30. léta (JB 5,5x8,5)

Trenčianské Teplice 1933 /autoportrét/ (JB 9x14)

Trenčianské Teplice 1933 /Schick vpravo/
(JB 13x8,5)

Autoportrét 30. léta (JB 7,5x9)

Neuv. /Trenčianské Teplice - Schick uprostřed/1934
(JB 14x9)

Trenčianské Teplice 1934
/Schick s manželkou/
(JB 14x9)

„Trenčianské Teplice" 1934
/Schick s manželkou/
(JB 14x9)

Neuv. /dcera Olga/1934
(JB 5,5x8)

Neuv./Fanynka/ Květen 1934
(SZMO, FR 5356 - 8,5x13,5)

Neuv. /Fanynka/srpen 1934
(JB 9x14 - jediná lesklá fotografie)

Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 5303 - 21x26,5; FR 79. 291/38 - 6x9)
Neuv. (MG 5657 - 29x39)

Neuv. duben 1934 (JB 11x17,5)

.
Neuv. 1934
(SZMO, FR 5371 - 9,5x14)

„U šicího stroje"
/Františka Schicková/1934 - 1938
(MG 5597 - 28,5x38,5)
Neuv. (SZMO, FR 79. 291/40-6x9)

„U šicího stroje II" 1934 - 1938
(UPM, GF 45.140 - 17,5x23,5)
Neuv. (JB 6x8,5)
Neuv. (SZMO, FR 79. 291/41-6x9)

„U šicího stroje I" 1934
(MG 5672 - 29x39)
Neuv. (JB 28,5x38,5)
Neuv. (SZMO, FR 79. 291/39-6x9)

Neuv. /autoportrét/20. léta
(JB 5x7,5)
Neuv. (JBS 27,5x38,5)

„Kuželková partie v pivovaře"
srpen 1935 (JB 14x9)

Schickův portrét
/autor neznámý/
30. léta (JB 6x8)

Neuv./autoportrét/ 30. léta
(JB 6x8,5)

Neuv./dcera Marie/ 1935
(MG 5638 - 27,5x37)
Neuv. (JB 36,5x47,5)

Neuv./dcera/ 30. léta
(JB 30x38)

Neuv./dcera/ 1934 - 1938
(SZMO, FR 79. 291/35 - 6x9)

Neuv./dcera/ 30. léta
(JB 29x38,5)

Neuv./dcera/ 1934 - 1938
(SZMO, FR 79. 291/34 - 6x9)
„Balón" (MG 5625 - 29x38,5)

„Towards The Window"
/dcera Olga/
30. léta (MG 5652 - 37x28,5)
Neuv. (JB 50x40)

„Shadow" 1936 (JB 29x27,5)
Neuv. (MG 5624 - 30x28)

„Čtenářka" 30. léta
(MG 5604 - 39x29)

Neuv. /autoportrét/ 30. léta
(SZMO, FR 79. 291/9 - 6x9)

„Portrétní studie" 30. léta
(MG 5617 - 28,5x34,5)

„Skauti" 30. léta
(SZMO, FR 5317 - 29x39)
Neuv. (JB 21x27,5)

„Harmonika zpívá" 30. léta
(SZMO,FR 5417 - 17x23;
FR 5362 - 11,5x14,5)
„The Accordion"
(JB 29x38,5)

Neuv. 30. léta (JB 16,5x23,5)

Neuv./dcery/ 30. léta
(JB 29x38,5)

Neuv./dcera/ 30. léta (JB 28x34)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 54505 - 12,5x17,5)

„Portrét"/dcera Marie/
30. léta (MG 5669 - 28x34)
Neuv. (MZ 28x34)

„Trenčianské Teplice"
1936 (JB 14x9)

Autoportrét
/Trenčianské Teplice/
srpen 1938 (JB 9x14))

Autoportrét 15. červenec 1937
(JB 8,5x14)

Zadní strana

Neuv. /autor neznámý/
1944 (JB 10x7,5)

Pohled do ulice
/po Schickově zatčení bydlí rodina
v domě na pravé straně/
30. léta (JB 13x18)

„Z lihovaru" 30. léta
(JB 8,5x5,5)

„Vila v Kojetíně" 30. léta
(JB 16x11)

„Naše villa"/Kojetín/30. léta
(JB 14x9,5)

„Kousek naší zahrady v lihovaře
Kojetín"
30. léta (JB 6,5x8,5)

„Žebračka" Kojetín 1924
(SZMO, FR 5397 - 8x6)

Sociální fotografie

Fotografie z industriálního prostředí
Záběry všedního dne
Obraz venkova
Sociální portrét
Ruce

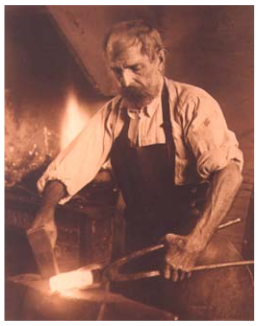

„Old smith" 1934
(SZMO, FR 5320 - 29x38,5;
FR 79.291/46 - 6x9)
Neuv. (MG 5627 - 29,5x30)
„Kovář" (JB 39x48,5)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 5421/2 - 17,5x23,5;
FR 79.291/47 - 6x9)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5421/1 - 17,5x23,5)

„At full steam"1935
(SZMO, FR 5313 - 28x34)
Neuv. (MG 5663 - 28,5x34)
Neuv. (JB 29x33,5)

„Koksové pece" 1935
(MG 5671 - 39x29,5)

„The coke - furnaces" 1935
(SZMO, FR 63.978/19 - 38x28)
„ Koksové pece" (JB 48,5x36,7)

‚The coke - furnaces" 1935
(SZMO,FR 63.978/19 -
38,5x28,5; 38x28)
Neuv. (MG 5613 - 13,5x10,5)
Neuv. (JB 30x22,5)

„Chlazení koksu" 30. léta
(JB 12,5x17,5)
Neuv. (MG 5633 a, b - 29x39)

Neuv. 1935
(SZMO, FR 5315 - 23,5x29,5)
„U koksových pecí"
(MG 5658 - 29x39)

Neuv. 2.pol. 30. let
(SZMO, FR 5499 - 5x6)
„ Soudure"
(MG 5659 a, b, c, 29x39)
Neuv. (JB 29x38,5)

„Welding" 2.pol. 30. let
(SZMO, FR 5322 - 29x38,5)

Neuv. 30. léta (JB 30x40)

Neuv. 30. léta
(MG 5630 - 34x26)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5331/2 - 38x28)

„Flotteur de betteraves"
30. léta (JB 37x50)

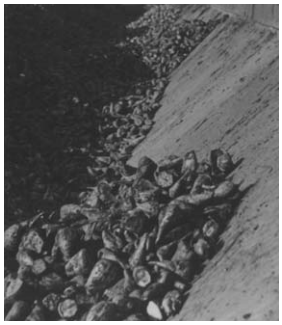

„Řepná kampaň" 30. léta
(MG 5609 - 17x23)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5411 - 17,5x23,5)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 5408 - 17,5x23,5;
FR 79.291/45 - 6x9)

Neuv. 30. léta
(MG 5650 - 39x29)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5331/1 - 29x38)

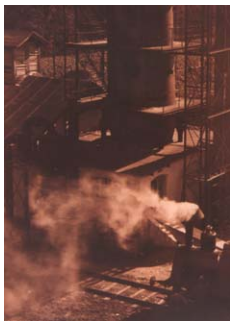

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5314 - 29x39)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5338 - 33x25)

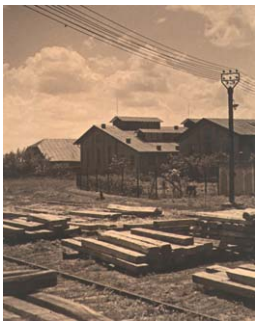

Neuv. 30. léta (JB 16x20)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5430 - 17x23)
Neuv. (JB 17x24)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/2 - 6x9)
„Ulice" (MG 5639 - 20x28,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5323 - 29x30)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5429 - 15x20)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 5300 - 18x24;
FR 79.291/36 - 6x9))
Neuv.
(UPM, GF 45.138 - 18x24)

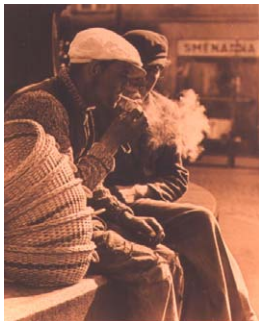

„Odpočinek" 30. léta
(SZMO, FR 5324 - 28,5x38,5)
Neuv.
(UPM, GF 45.137 - 16,3x16,6)
Neuv. (MG 5654 - 29,5x39)
Neuv. (JBS 40x50)
Neuv. (JB 18,5x23,5)

„Bez práce" 30. léta
(SZMO, FR 5325 - 29,5x35;
FR 5364 - 6x8,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5357 - 8,5x13,5)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/37 - 6x9)
Neuv. (SZMO, FR 5397 - 6x8)

Neuv. 1934-1938 (SZMO, FR 79.291/49 - 6x9)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/26 - 6x9)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5409 - 18x21)

Neuv. /dr.Jaroslav Stehlík/
30. léta
(SZMO, FR 5404 - 12x17)
Neuv. (MG 5649 - 38,5x28)

„Washer woman" 1934-1938
(SZMO, FR 5310 - 28,5x34;
FR 79.291/50 - 6x9)

„Pradleny" 30. léta
(MG 5603 - 29x34,5)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/48 - 6x9)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/42 - 6x9)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/43 - 6x9)

„Pradleny" 1934-1938
(SZMO, FR 5309 - 29x33;
FR 79.291/32 - 6x9)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5420 - 18x23,5)
Neuv. (JB 18x2,5)

„Z ovocného trhu v Brně" 1935
(SZMO, FR 5418 - 17x23)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/33 - 6x9)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/44 - 6x9)
„Ovocný trh v Praze"
(MG 5642 a, b - 26x30,5)

Neuv. 1934
(SZMO, FR 5402 - 8x13)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5413 - 17x23)

„Děvčátko v kroji" 30. léta
(SZMO, FR 5416 - 17,5x23,5)
Neuv. (JB 17,5x23,5)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/31 - 6x9)

„In the road" 1934-1938 (SZMO,
FR 5318 - 29x38,5; FR 79.291/30 - 6x9)
„The country- children"
(MG 5612 - 28x37; MG 5648 - 29x39)

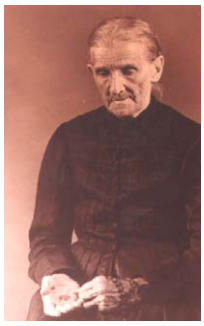

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5304 - 19x26)

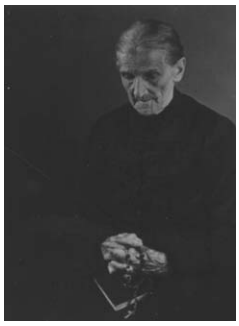

„Portrét" 30. léta
(MG 5608 - 22x29)

„Oraison" 30. léta (SZMO, FR 5319 - 29x39)
„Otčenáš" 30. léta
(MG 5616, 5615 - 28,5x39,5)
Neuv. 30. léta (UPM, GF 45.139 - 17x23)
Neuv. 30. léta (JB 29x39, 38,5x49,5)

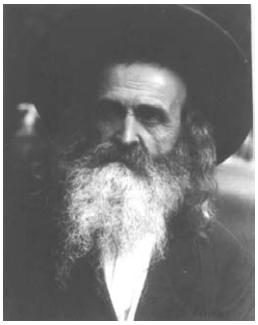

„Un Rabbin" 1934-1938
(SZMO, FR 5305 - 23x29,5)
Neuv. (MG 5592 - 22,5x28,5)

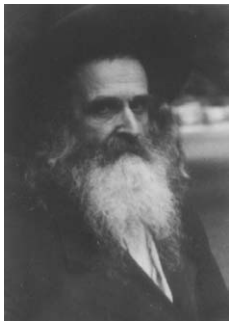

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/51 - 6x9)

„Kuřák dýmky (strýc)" 30. léta
(MG 5645,5590 - 28,5x34)
Neuv. (MZ 28,5x34)

„Pradleny" 1934
(MG 5599 - 39x29)
Neuv.
(SZMO, FR 5423/1 - 23,5x17,5)
Neuv. (JB 30x20)

„Pradleny" 1935
(MG 5637 - 39,5x30)

‚Ruce I." 1934-1938
(MG 5614,5664 - 29,5x38,5)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/21 - 6x9)

Neuv. 1934
(SZMO, FR 5423/2 - 23x17)

Neuv. 1934
(SZMO, FR 5423/3 - 23x17)

„Ruce" 30. léta
(MG 5635 - 35x28)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5422/1 - 23,5x17,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5422/2 - 23x17)
Neuv. (MG 5656 - 35x29)

„Wheting" 30. léta
(SZMO, FR 5321 - 34x28)
Neuv. (JB 23,5x17,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5431 - 24,5x18)

Neuv. 30. léta (JB 25x24)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5336 -28x25)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5354 - 16,5x13)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/20 - 6x9)

Neuv. 1934-1938
(JB 18x14)

„Crochet work" 1934-1938
(SZMO, FR 5301 - 26x18,5;
FR 79.291/22 - 6x9)
Neuv. (JB 27x18,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5428 - 18,5x12,5)

Neuv. 30. léta (JB 21,5x17)

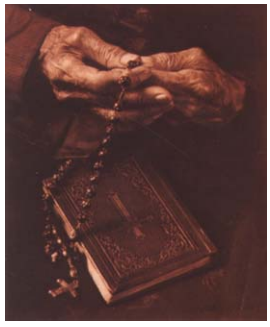

„Rosaire" 1935
(SZMO, FR 5302 - 21x26)
Neuv. (MG 5618 - 24,5x31,5;
MG 5643 - 23,5x29,5)
Neuv. (JBS 18x24)

Místopisné fotografie z cest

Noční záběry

Zátiší a reklama

„Florencie" 1926
(SZMO, FR 5390 - 4,5x5,5)

„Itálie" květen 1926
(SZMO, FR 5387 - 6x8)

„Z Verony - ulička na levém
břehu Adiže" 1926
(SZMO, FR 5386 - 4,5x7)

„Příboj v Janově"/ v pozadí
vrak, jenž ztroskotal na úskalí/
květen 1926
(SZMO, FR 5383 - 9,5x6)

„Janov"/ vrak lodi Mathylda/
1926 (JB 7,5x4)

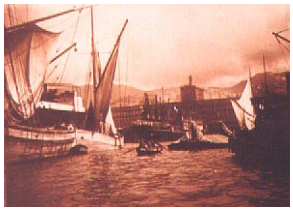

„Janov" 1926
(SZMO, FR 5382 - 8x6)

„Janov" 20. léta
(SZMO, FR 5366 - 8,5x11,5)

„Janov" 20. léta
(SZMO, FR 5363 - 8,5x11,5)

Neuv./vyhlídka z hotelu
Parlament/20 léta
(SZMO, FR 5425 - 19x26;
FR 5392 - 6,5x8,5)

„Florencie" 1926
(SZMO, FR 5344 - 11x16;
FR 5372 - 6x9)
Neuv. (JB 20x29)

„Campo Santo v Pise" 1926
(SZMO, FR 5393 - 8,5x6)

„Florencie" 1926
(SZMO, FR 5391 - 8x6)

„Itálie - přístav" 1926
(SZMO, FR 5385 - 8x6)

„Florencie"/ detail dveří
Baptisteria od Glibertiho/
květen 1926
(SZMO, FR 5389 - 6x6,5)

Neuv. 30. léta (JB 12x17)

‚Itálie"/ dr.Jaroslav Mayer -
Jaroslav Maria před kostelem
v Benátkách/ 1927
(SZMO, FR 5394 - 4,5x7)

„Horská řeka s kostelem na pravém břehu”
/Kavkazská krajina/ 30. léta
(MG 5644 - 38,5x28,5)
Neuv. (MZ 38,5x28,5)

„Na břehu řeky” 30. léta
(MG 5620,5605a,b,c-28,5x32,5)

„Kyjev”/ pohled z Vladimovy Gorky/ 1936
(SZMO, FR 5351 - 17x12)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5350 - 17x12)

Neuv. 30. léta (JB 17x13)

„Hráz” 30. léta
(MG 5647 - 38,5x29)

„Zřícenina” 30. léta
(MG 5600 - 29x39)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5346 - 12x17)

Neuv. 1935
(SZMO, FR 5370 - 6,5x5)

Neuv. 30. léta
(JB 29x25)

„Námořníci” 1935
(MG 5632 - 39x29)

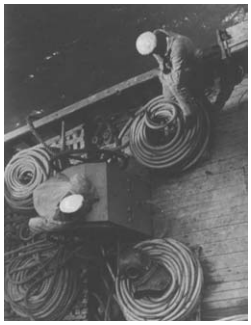

„Na palubě” 1935
(MG 5589 - 29x39)

„Odpočívající námořníci” 30. léta
(MG 5646 - 29x38,5)

„Armenischer bischov” 30. léta
(MG 5653 - 29x39)
Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 5353 - 12x17)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5406,5348 - 12x17)
Neuv. (MG 5619 - 39x29 výřez)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/28 - 6x9)

Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 5424 - 17x23;
FR 79.291/16 - 6x9)

„Z ptačí perspektivy" 20. léta
(SZMO, FR 5345 - 11x15)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5419 - 18x24)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5409 - 18x24)

„Noční Paříž" 30. léta
(SZMO, FR 5395 - 11,5x8,5)

„From Paris" 1934-1938
(SZMO, FR 5329 - 38x29;
FR 79.291/7 - 6x9)

„Světelné reklamy" 30. léta
(MG 5636 - 38,5x28,5)

Neuv. 30. léta
(UPM, GF 45.141 - 29x22)
Neuv. (JB 21x17,5)

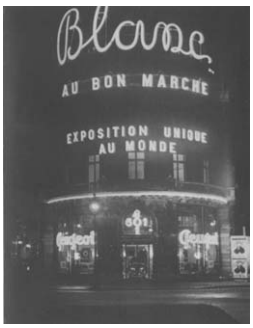

„Světelné reklamy" 1935
(MG 5628 - 25x33,5)
Neuv. (JBS 40x50)

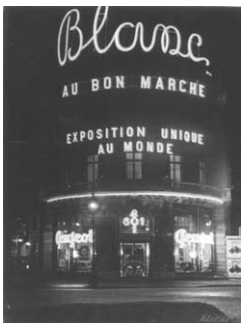

„Z Paříže" 1935
(SZMO, FR 5328 - 17x23;
FR 79.291/27 - 6x9)

„Světelné reklamy" 30. léta
(MG 5662 - 38x28)

„Paris" 1935
(SZMO, FR 5347 - 12x17)

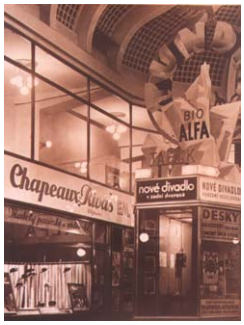

„Réclames" 30. léta
(SZMO, FR 5327 - 28x38)

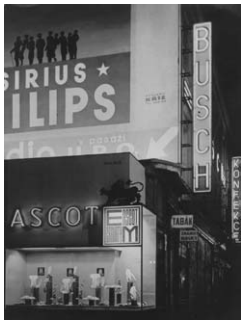

„Reklama II." 30. léta
(MG 5594 - 29x38;
MG 5666 - 29x39) Neuv. (SZMO,
FR 5426/3 - 17x22,5)
„Světelná reklama"
(JB 17x22,5) Neuv. (JBS 40x50)

„Reklamy" 30. léta
(MG 5655a,b - 29x39)
Neuv. (JBS 40x50)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5330 - 29x28,5)

„Reklamy” 30. léta
(MG 5623 - 29x38,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5426/2 - 16,8x22)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5426/5 - 26,5x20)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5426/1 - 17x23,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5426/4 - 23x17)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5368 - 8,5x6)

„Nádražní vestibul” 30. léta
(MG 5602a,b - 29x29)

„Nucturno z Tuilleries” 30. léta
(MG 5661 - 28x28)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/18 - 6x9)

„Z výlohy” 30. léta
(SZMO, FR 5326 - 39x29)
Neuv. (JB 38,5x29)

Zátiší se džbánem a sklenicí 30. léta (MG 5670 - 29x39)

„Reklama I” před 1937
(MG 5626a,b,c - 29x39)

Místopisné fotografie z cest

Krajina

„Česká chalupa" Rakovník 1910
(SZMO, FR 5381 - 9,5x7,5)

„Na výhoně" Kojetín 1925
(SZMO, FR 5379 - 8x11,5)

„Kojetín"/proti výhonu/ 1925
(SZMO, FR 5375 - 11,5x8)

„Z Kojetína"/Obecní les/ 1927
(SZMO, FR 5374/1 - 16x11,5)

„Z Kojetína"/Obecní les/ 1927
(SZMO, FR 5374/3 - 8,5x6)

„Z Kojetína"/Obecní les/ 1927
(SZMO, FR 5374/2 - 8,5x6)

„Kojetín" 1927
(SZMO, FR 5427 - 14x9)

„Salaš na Radhošti" srpen 1927
(SZMO,FR 5380 - 8,5x6)

Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 79.291/17 - 6x9)

„Kojetín - Kroměřížská ulice"
září 1927
(JB 5,5x8))

„Kojetín - Kroměřížská ulice"
únor 1929
(SZMO, FR 5378 - 12x9)

„Kojetín" 1929
(SZMO, FR 5376 - 13,5x9)

„Kojetín"/Suché louky/
29.ledna 1929
(SZMO, FR 5365 - 13x9)

Neuv. Květen 1934
(SZMO, FR 5341 - 23,5x30;
FR 79.291/15 - 6x9)
Neuv. (JB 13x17,5)

Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 79.291/14 - 6x9)

Neuv. 20. - 30. léta
(SZMO, FR 5340 - 28,5x34)

„Le Matin" též „In The Morning"
20. - 30. léta
(SZMO, FR 5308 - 28,5x34)

„Kojetín" 1934
(SZMO, FR 5432 - 17x22;
FR 5373/2 - 6x8,5)

Neuv. 1934
(SZMO, FR 5373/1;
FR 79.291/29 - 6x9)

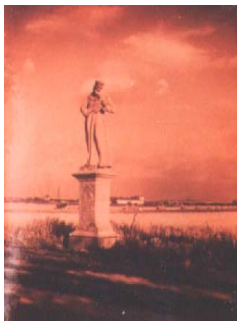

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5401 - 8x11)

„La Petite Chapelle"
1934 - 1938
(SZMO, FR 5361 - 8,5x11,5;
FR 79.291/24 - 6x9)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5352 - 14,5x19)

‚Zima" 30. léta
(MG 5595 - 39x29)
Neuv. (SZMO, FR 5334 - 39x29)
Neuv. (MZ 39x29)

„Zasněžená krajina" 30. léta
(MG 5621 - 34,5x28,5)

„La neige"/ Sníh/ 1936
(SZMO, FR 5337 - 27x21)
Neuv. (MZ 27x21)

Neuv. 30. léta
(JB - 33x27,5)

‚Potok v zimě" 30. léta
(MG 5598 - 30x30;
MG 5622a,b,c - 39,5x30)

„Zasněžený židovský hřbitov"
30. léta
(MG 5596 - 29x39)
Neuv. (JBS 30,5x27,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5332 - 29x38,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5333/2 - 29x38,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5333/1 - 29x39)

Makrofotografie přírodních motivů

Záběry zvířat

Neuv. 20. - 30. léta
(JB 49x38)

Neuv. 10. - 30. léta
(JB 6x8,5)

Neuv. 1929
(SZMO, FR 5403 - 8,5x13,5)

Neuv. 20. - 30. léta
(JB 17,5x23,5)

Neuv. 20. - 30. léta
(JB 17,5x23,5)

Neuv. 20. - 30. léta (JB 17x23)

Neuv. 20. - 30. léta (JB 15x20)

„The Dandelion" 20. - 30. léta
(SZMO, FR 5306 - 23,5x29,5;
FR 5414 - 17,5x23,5)
„Pampelišky"
(MG 5591 - 29x39)
Neuv. (JB 17,5x23,5)
Neuv. (MZ 17,5x23,5)

Neuv. 20. - 30. léta
(SZMO, FR 5349 - 12,5x17,5)

Neuv. 1934
(SZMO, FR 79.291/11 - 6x9)

„Motýl" 1934
(MG 5611,5593 - 17x22,5)

„Mlsná" 1934
(MG 5629 - 38x29)
Neuvv.
(SZMO, FR 79.291/10 - 6x9)

„Hruška" 1934 - 1938
(MG 5634 - 29x38,5)

Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 5407 - 17,5x23,5)

Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 79.291/13 - 6x9)

„Podzimní hody" 1934 - 1938
(SZMO, FR 5299 - 17x23)

Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 79.291/12 - 6x9)

„Lesní zátiší" 1934 - 1938
(MG 5606 - 18x24)
Neuv. (SZMO,
FR 79.291/4 - 6x9; FR 5298 - 18x24)

„Barin"1927
(SZMO, FR 5384 - 8x5,5)

Neuv. /Kojetín/ 1927 (JB 11x15)
Neuv. (SZMO, FR 5369;
FR 79.291/3 - 6x9)

„Před snídaní" 1928
(SZMO, FR 79.291/2 - 6x9)
„Před snídaní" /otisknuto v
Pestrém týdnu 1928/ (JB 8x10,5)

The Family" 30. léta
(SZMO, FR 5312 - 28x35;
MG 5631a,b - 29x39; JB 28x34)

30. léta (JB 13x18)

Neuv. 30. léta (JB 28x28)

30. léta (JB 12,5x14)

30. léta (JB 16,7x13)

„Ritta" květen 1934
(SZMO, FR 79.291/5 - 6x9)

„Kočka" 1934-1938
(MG 5651 - 28,5x38,5)
Neuv.
(SZMO, FR 79.291/1 - 6x9)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/8 - 6x9)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/9 - 6x9)

„Pleir de désir" 30. léta
(MG 5640 - 28x34)
„Kočka" (MG 5668 - 28x34)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5342/1 - 28x29)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5342/2 - 26,5x23)

Neuv. 1934 - 1938
(SZMO, FR 79.291/52 - 6x9)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5307 - 24x30)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5335 - 28x38)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5355 - 17x12)

„Husy" 30. léta
(MG 5667 - 34,5x26,5)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5415 - 17x18)

Neuv. 1934-1938
(SZMO, FR 79.291/6 - 6x9)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5339 - 28,5x38)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5412/1 - 23x17)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5412/2 - 23x17)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5412/3 - 23x17)

Neuv. 30. léta
(SZMO, FR 5396 - 6,5x9)

„Birds" 30. léta
(SZMO, FR 5311 - 28x34)